

Č. j.	ZSRuVK/178/2026	Spisový znak	2.1
Vypracoval	Mgr. Jan Kolář, ředitel školy	Skartační lhůta	A 5
Zodpovídá	Mgr. Jan Kolář, ředitel školy	Schválil	Mgr. Jan Kolář, ředitel školy
Nabývá v platnosti	1. 9. 2023	Nabývá účinnosti	1. 9. 2023
Aktualizováno	25. 3. 2026		

Školní vzdělávací program

OTEVŘENÁ ŠKOLA

Základní škola Rumburk
Vojtěcha Kováře 85/31
okres Děčín,
příspěvková organizace

OBSAH

Úvod	4
Identifikační údaje	5
Charakteristika školy	6
Charakteristika ŠVP	7
Zaměření školy	7
Výchovné a vzdělávací strategie	8
Klíčové kompetence	11
Zabezpečení výuky žáků se SVP	12
Začlenění průřezových témat do výuky	18
Přílohy k průřezovým tématům	28
UČEBNÍ PLÁN	32
UČEBNÍ OSNOVY	33
ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	33
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	34
1. třída	38
2. třída	40
3. třída	42
4. třída	44
5. třída	46
MATEMATIKA	48
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	52
1. třída	53
2. třída	53
3. třída	54
4. třída	56
5. třída	58
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	59
PRVOUKA	63
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do Prvouky	63
1. třída	63
2. třída	65
3. třída	67
PŘÍRODOVĚDA	72
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	72
4. třída	73
5. třída	75
VLASTIVĚDA	76
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	76
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu	79
5. třída	79
INFORMATIKA	81
Charakteristika vzdělávací oblasti	81
INFORMATIKA	82
4. a 5. třída	82
Zařazení průřezových témat do INFORMATIKY	82
UMĚNÍ A KULTURA	84
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	86

Zařazení a uplatnění průřezových témat	86
Výstupy:	87
1. – 3. třída.....	87
4. - 5. třída	87
HUDEBNÍ VÝCHOVA	91
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu.....	91
1. třída.....	91
2. třída.....	92
3. třída.....	92
4. třída.....	94
5. třída.....	95
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	96
PRACOVNÍ ČINNOSTI	97
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu.....	97
ČLOVĚK A ZDRAVÍ	102
TĚLESNÁ VÝCHOVA	104
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu.....	104
CIZÍ JAZYKY	113
Charakteristika vzdělávací oblasti.....	114
Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Německý jazyk a Anglický jazyk.....	115
Německý jazyk	118
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu.....	121
ANGLICKÝ JAZYK	121
3. třída.....	121
4. třída.....	122
5. třída.....	124
Uplatnění průřezových témat ve výuce cizích jazyků	126
Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu.....	127
HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	128
Pravidla pro hodnocení žáků	128
Hodnocení a klasifikace	129
A. v předmětech s převahou naukového zaměření.....	129
B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření	130
Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami	131
A. v předmětech s převahou naukového zaměření.....	131
B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení	132
Celkové hodnocení	133
Klasifikace chování	137
Přílohy:	138

Úvod

Současné proměny našeho školství, které vyjadřují moderní trendy ve vzdělávání, staví školy před možnost (ale také povinnost), vytvořit si svůj vlastní vzdělávací program pro základní vzdělávání. Na vytvoření tohoto dokumentu se podílel tým pedagogů naší školy. Školní vzdělávací program „Otevřená škola“ není uzavřenou knihou, neboť by měl neustále vyjadřovat aktuálnost a otevřenost novému vědeckému poznání, stále novým dějům ve společnosti a aktivně zachycovat vyvíjející se zdroje informací. Předpokládáme tedy naši pokračující práci s předkládaným textem školního vzdělávacího programu.

Zvolený název „Otevřená škola“ vyjadřuje naši prvořadou ambici: „Profesionální, kvalifikovanou vzdělávací péčí pomoci každému dítěti, často s různými vzdělávacími potřebami, najít si svou cestu, která povede k rozvoji vlastní osobnosti.“

Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání OTEVŘENÁ ŠKOLA

Údaje o škole:

Základní škola Rumburk, Vojtěcha Kováře 85/31, okres Děčín, příspěvková organizace

Ředitel školy: Mgr. Jan Kolář

Kontakty: telefon: 606 650 470
e-mail: reditel@zsvojtechakovare.cz
www.zsvojtechakovare.cz

Platnost dokumentu od 1. 9. 2023

Číslo jednací: 145/2023/310/ ŠVP IV.

Podpis ředitele: Mgr. Jan Kolář

Jméno koordinátora tvorby ŠVP:

Mgr. Jan Kolář (původní verzi vypracovala Mgr. Olga Kolářová)

Adresa: Vojtěcha Kováře 85/31, 408 01 Rumburk

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 72 744 596
RED – IZO: 600 076 156

Zřizovatel: Město Rumburk
právní forma: obec
IČO: 00 261 602
Třída 9. května 1366/48
408 01 Rumburk

Škola sdružuje:

Základní škola	kapacita: 120	IZO: 102 053 677
Školní družina	kapacita: 80	IZO: 116 100 354
Školní jídelna	výdejna	IZO: 150 077 262

Charakteristika školy

Poloha školy

Škola se nachází v okrajové části města, nedaleko státních hranic s Německou republikou.

Charakteristika	Současný stav	Výhled do dalšího období
Velikost a naplněnost	Jsme školou od 1. – 5. ročníku. Škola vzdělává 91 žáků. Průměrná naplněnost tříd je 18 žáků.	Kompletní revize ŠVP
Jídelna	Žáci i pracovníci školy se stravují v jídelně, kam se obědy dovážejí.	
Školní družina	Sídlí v půdních prostorách po rekonstrukci. Ke svým činnostem využívá též tělocvičnu, školní zahradu.	

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 12 členů, v němž se spojují mladí i zkušenější pedagogové. Prioritou školy je, že zaměstnává plně kvalifikované pedagogy, z nichž 2 vystudovali speciální pedagogiku se zaměřením na logopedii a vývojové poruchy učení a chování a 5 asistentů pedagoga pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika žáků

Většina žáků jsou děti z blízkého okolí. Část dětí dojíždí z okolních obcí. Část dětí pracuje s vývojovou poruchou. Daří se nám tyto děti zcela integrovat a věnovat jim speciální péči (individuální plány, PLPP, hodiny nápravy, klasifikační opatření atd.).

Projekty

Škola se zapojuje do mnoho nabízených projektů, které jsou v daném školním roce nabízeny. Nejčastější je spolupráce je s Lesy ČR. Škola je zapojena do projektu Ovoce a mléko do škol. Nově škola navazuje spolupráci s Gymnáziem Rumburk, kdy si jejich studenti plní projektovou činnost právě na naší škole.

Spolupráce s rodiči a dalšími subjekty

Spolupráce s rodiči je na dobré úrovni. Rodiče mohou školu navštívit kdykoli, po vzájemné dohodě s vyučujícím, v době konzultačních hodin a třídních schůzek.

Rodiče jsou o činnosti školy informováni prostřednictvím webových stránek naší školy a informačním systémem EduPage. Shrnutí školního roku je k dispozici ve výroční zprávě, s kterou je seznámena Školská rada.

Charakteristika ŠVP

Zaměření školy

Naší prioritou je komplexní a kvalitní vzdělávání, které žákům poskytuje vyvážený základ ve všech oblastech stanovených Rámcovým vzdělávacím programem. Jako škola se vědomě neprofilujeme v jedné konkrétní oblasti; naším cílem je harmonický rozvoj osobnosti každého žáka. Věříme, že základní škola má být místem, které otevírá dveře ke všem směrům lidského poznání – od humanitních přes přírodovědné až po technické a estetické.

Mezi klíčové pilíře našeho vzdělávání patří:

Všestrannost: Rozvíjíme znalosti, dovednosti a postoje žáků tak, aby byli připraveni na život v moderní společnosti a dokázali se v budoucnu zodpovědně rozhodnout o své další profesní dráze.

Inkluzivní přístup: Považujeme za samozřejmé vytvářet rovné příležitosti pro všechny. Budujeme prostředí, které je bezpečné a podnětné jak pro žáky nadané, tak pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Kvalita a profesionalita: Klademe důraz na efektivní metody výuky a individuální přístup k žákovi, což umožňuje každému dosáhnout jeho osobního maxima.

- chceme učit žáky takové znalosti a dovednosti, které budou dobře uplatnitelné v životě, tzn. méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení se zaměřením na praxi;
- zavádět do výuky efektivní metody výuky, jako je skupinové (kooperativní) a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k týmové práci, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a vzájemnému respektu;
- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporovat výuku na počítačích a jejich využívání;
- podporovat sportovní výchovu, vést žáky ke zdravému životnímu stylu;
- vést žáky k dodržování stanovených pravidel, zejména pravidel školního řádu;
- chceme stejnou péči věnovat všem žákům;
- chceme klást důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny, neboť pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině (ve skupině jsou zastoupeni žáci s různými vlohami, nadáním a vlastnostmi);
- nechceme preferovat jen intelektuální nadání, ale chceme stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, pohybové, manuální, estetické apod.
- provádět rozumnou integraci dětí zaostávajících, či jinak postižených přímo ve třídách základní školy s ostatními dětmi;
- chceme se zaměřovat i na žáky nadané, chceme jim vytvořit podmínky pro jejich rozvoj a tím omezit jejich přechod na jiné školy. Z metod práce chceme u těchto žáků preferovat samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování apod. Rovněž se chceme zúčastňovat různých soutěží školního i okresního charakteru, kde rovněž mají možnost se žáci prezentovat a zejména při přípravě k těmto soutěžím dochází k rozvoji jejich nadání. Chceme dále rozvíjet silné stránky školy a maximálně eliminovat a napravit to, co považujeme za nedostatky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Cíle základního vzdělání

Cíl	Co představuje v životě školy a žáka a ve výuce
1. Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení	Rozvoj postojů, dovedností a způsobů rozhodování metodami, které umožňují přímou zkušenost Dostatek informačních zdrojů a učebních impulsů (nabídek) - knihovna, internet, exkurze, propojení informací se skutečným životem, samostatnost, organizace vlastní činnosti, vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost Komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu Poznávání vlastních možností Prezentace vlastních výsledků Tvořivost (práce na projektech) Účast na organizaci vzdělávání Práce v motivujícím prostředí Práce s přiměřeným učivem Hodnocení formou zpětné vazby Hodnocení za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí Výuka bez situací nerovnosti a ponížení Stanovení dílčích cílů Zařazování metod, které podporují zvědavost Využívání kladného hodnocení Dobré výsledky podporují motivaci Osobní příklad
2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů	Poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě. Uplatňování mezipředmětových vztahů Objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů. Přechod od frontálního vyučování k aktivizujícím metodám. Praktická cvičení. Uplatňování základních myšlenkových operací srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. Rozvíjení schopnosti logického uvažování. Řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací. Podpora netradičních způsobů řešení.
3. Vést žáky všestranné, účinné a otevřené komunikaci	Prostor pro střetávání a komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými prostředky, pomocí technických prostředků atd.) Dodržování etiky komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních, nezdařených aj. názorů) Základ pro hledání a objevování problémů. Základ spolupráce a společného prožívání. Předpoklad poznávání sebe a vztahů k jiným. Práce v týmu.

<p>4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých</p>	<p>Jasná pravidla pro soužití ve škol-práva, povinnosti, sankce. Atmosféra demokracie a přátelství. Kooperativní učení, spolupráce ve výuce. Osobní odpovědnost za výsledky společné práce. Spolupráce učitelů a podíl na řízení školy. Spolupráce s rodiči a dalšími partnery.</p>
<p>5. Přípravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti</p>	<p>Učit se samostatně rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí. Demokracii a svobodu nezaměňovat za anarchii. Nutnost dodržování mravních hodnot a slušného jednání. Vhodnou formou prosazovat své zájmy. Učit se argumentovat. Pracovat se školním řádem.</p>
<p>6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě</p>	<p>Chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí. Orientace ve vlastním citovém životě a v citových vztazích. S pomocí dospělých řešení své citové vztahy. Učit otevřeně a kultivovaně projevovat své city. Učit se ohleduplnému a citlivému vztahu k lidem, k přírodě a ke kulturním a etickým hodnotám. Vést k uvědomění citové nevyzrálosti v období dospívání.</p>
<p>7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný</p>	<p>Čistota prostředí školy. Vhodné hygienické zázemí Vhodné prostředí - účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí - spoluúčast na jeho úpravě. Organizace denního režimu ve prospěch žáků (časová, obsahová). Zdravý stravovací a pitný režim. Kompenzační a hygienické přestávky v učení. Pohybové relaxační přestávky, dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého. Škola bez kouře a drog. Důsledná prevence šikany a násilí. Vztahy ve škole - úcta, sounáležitost, uznání. Respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení.</p>

<p>8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi</p>	<p>Chápání principy a fungování demokracie v osobním životě i ve škole a společnosti. Otevřenost vůči spolužákům. Solidarita s druhými. Rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti. Integrace žáků vyžadujících speciální péči. Uvažování v evropských a celosvětových souvislostech. Rozvíjení schopnosti empatie. Multikulturní výchova - porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. Vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí. Ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem.</p>
<p>9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci</p> <p>10. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života</p>	<p>Uplatňování sebehodnocení žáků. Osvojování základních pracovních dovedností a návyků.</p>

Klíčové kompetence

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

KOMPETENCE K UČENÍ - umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Žáky vedeme k sebehodnocení. Individuálním přístupem k žákům, maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady, je podněcována jejich tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme se vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení pro samotné učení a pro jeho další přínos. Zadáváme dětem zajímavé domácí úkoly.

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU - podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Ve vhodných oblastech vzdělávání používáme netradiční úlohy.
- Preventivní programy, prevence, obtěžování, dopravní výchova, šikana, kyberšikana, internet, poruchy příjmu potravy.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života. Žáci si postupně zdokonalují kompetenci práce s informacemi ze všech možných zdrojů, ústních, tištěných mediálních a počítačových, včetně internetu, aby je uměli vyhledávat, třídít a vhodným způsobem využívat. Žáci jsou vedeni úměrně věku k používání internetu.

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ - vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných. Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci s jinými školami.

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ - rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých.

- Během vzdělávání mimo jiné používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídát role ve skupině. Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je zároveň k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky. Chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce.

KOMPETENCE OBČANSKÉ - připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování. Školní řád navazuje na pravidla chování vytvořená ve třídách.

KOMPETENCE PRACOVNÍ - pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- Žáky motivujeme k aktivnímu zapojení do oblasti Svět práce. Vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci. Výuku doplňujeme o praktické exkurze.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Zabezpečení výuky žáků se ŠVP

Žáci, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem zákonných zástupců na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. V něm uvádíme závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se konkrétně v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, termín reedukační péče, jméno paní učitelky, která bude s dítětem pracovat. Při klasifikaci těchto dětí přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí.

Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského zařízení (v případech stanovených prováděcím právním předpisem) v rámci podpůrných opatření **upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP**, případně **upravit vzdělávací obsah** tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

IVP žáků s podpůrnými opatřeními od třetího stupně (týká se žáků s LMP) lze nahradit **jinými vzdělávacími obsahy** nebo **nahradit celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru obsahem jiného vzdělávacího oboru**, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s podpůrnými opatřeními třetího stupně (týká se žáků s LMP) a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí.

Při vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je třeba zohledňovat jejich specifika: problémy v učení – čtení, psaní, počítání; nepřesné vnímání času; obtížné rozlišování podstatného a podružného; neschopnost pracovat s abstrakcí; snížená možnost se učit na základě zkušenosti, pracovat se změnou; krátkodobá paměť, problémy s technikou učení; problémy s porozuměním významu slov; krátkodobá paměť neumožňující dobré fungování pracovní paměti, malá představivost; nedostatečná jazyková způsobilost, nižší schopnost číst a pamatovat si čtené, řešit problémy a vnímat souvislosti.

Mezi podpůrná opatření, která se kromě běžných pedagogických opatření ve vzdělávání žáků s LMP osvědčují, patří např. posilování kognitivních schopností s využitím dynamických a tréninkových postupů, intervence s využitím specifických, speciálně pedagogických metodik a rozvojových materiálů; pravidelné a systematické doučování ve škole, podpora přípravy na školu v rodině, podpora osvojování jazykových dovedností, **podpora poskytovaná v součinnosti asistenta pedagoga.**

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Zařazení nadaných žáků do základního vzdělávání vyžaduje od učitelů náročnější přípravu na vyučování v jednotlivých předmětech. Pro tyto žáky je zapotřebí zvýšené motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky především v těch vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte. V rámci vyučování matematiky projevují tito žáci kvalitní koncentraci, dobrou paměť, zálibu v řešení problémových úloh a svými znalostmi přesahují stanovené požadavky. Umožňujeme jim pracovat na počítači (vzdělávací programy), individuálně pracovat s naučnou literaturou (hlavolamy, kvízy, záhady, problémové úlohy), i navštívit vyučovací hodiny ve vyšších ročnících. V dalších naučných předmětech jsou jim zadávány náročnější samostatné úkoly (referáty k probíranému učivu, zajímavosti ze světa techniky...), jsou pověřováni vedením a řízením skupin. Na žáky s hudebním nadáním klade učitel vyšší nároky odpovídající jejich dovednostem a schopnostem. Vhodným způsobem je zapojuje do činností v hodině - mohou doprovázet na hudební nástroj, předzpívat píseň. Žákům výtvarně nadaným jsou zadávány náročnější práce - volí různé techniky, jsou podporováni v mimoškolních aktivitách, navštěvují výtvarné obory při základních uměleckých školách. Žáci nadaní spíše technicky, manuálně zruční, jsou směřováni k zapojení do zájmových aktivit organizovaných školou nebo základní uměleckou školou. Při samotné výuce bývají pověřováni náročnějšími částmi při plnění zadaných úkolů, jsou pověřováni vedením skupiny. Pohybově nadaní žáci jsou podporováni v rozvíjení všech pohybových aktivit, především těch, kde žák projevuje největší zájem a talent. Žáci jsou zapojováni do sportovních soutěží, ať už v rámci školy nebo mimo ni. Reprezentují školu. Velmi často se stává, že tito žáci mají výkyvy v chování. Je nutné toto chování usměrňovat s pedagogickým optimismem a taktně, avšak důsledně. Usměrnujeme žáky v osobnostní výchově, vedeme je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším. Není výjimkou, že vyniká-li žák v jedné oblasti, v jiné je průměrný.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku. V uměleckém zaměření zapojujeme děti do práce s Domem dětí a Uměleckou školou.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (žáci zrakově a sluchově postižení)

Vzdělávání žáků zrakově postižených bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů.

V rámci disponibilní dotace budou realizovány podle individuálních potřeb jednotlivých žáků předměty speciální péče - zejména:

- prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově a sluchově postižených
- zraková a sluchová stimulace
- práce s optickými pomůckami
- logopedická péče
- zdravotní tělesná výchova

Rozvrh hodin a týdenní časové dotace budou jako dosud zpracovány na každý školní rok tak, aby byl naplněn učební plán daného ročníku ve spolupráci s SPC. Podle stupně postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (tělesné postižení)

Vzdělávání žáků tělesně postižených bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se přeřazení žáka z tělesné výchovy do zdravotní tělesné výchovy, omezení ve výtvarné výchově, pracovních činnostech, případně v ostatních předmětech. Protože škola není bezbariérová, je nutné požadovat přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi (jednomu či více) při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka. Učitel musí žáky na přítomnost postiženého spolužáka předem připravit, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování.

Vzdělávání žáků s autismem

Jedná se o žáky s lehčími formami autismu (s autistickými rysy). Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Ve spolupráci a na doporučení speciálně pedagogického centra se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního vzdělávacího plánu.

Učitel musí s žáky, stanovit pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s takto postiženými spolužáky.

Na základě posouzení SPC o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi jednomu či více při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Vzdělávání žáků s poruchami chování

Jedná se o žáky hyperaktivní, popřípadě s edukativními problémy, kteří nerespektují některé normy společenského chování, jsou nepřizpůsobiví, impulsivní a snadno unavitelní.

Vzdělávání těchto žáků bude probíhat ve třídách formou individuální integrace.

Ve spolupráci a na doporučení pedagogicko-psychologické poradny se budou žáci vzdělávat podle zpracovaného individuálního výchovně-vzdělávacího plánu. V procesu vytváření klíčových kompetencí bude nutné klást zvýšený důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, jednání bez podléhání manipulacím a výchovu k práci a ke spolupráci.

Učitel musí s žáky, stanovit přesná pravidla chování a způsob komunikace ve třídě i mimo vyučování s tímto žákem. Zavést systém pochval a trestů.

Vzdělávání žáků s více vadami

Vzdělávání žáků s více vadami bude probíhat ve třídách formou individuální integrace. Žáci se budou vzdělávat podle zpracovaného učebního plánu běžných tříd a na základě individuálních vzdělávacích plánů. Ve spolupráci a na doporučení příslušných speciálně pedagogických center nebo pedagogicko-psychologických poraden budou realizovány změny v učebním plánu, týkající se těchto žáků. Na základě posouzení SPC nebo PPP o závažnosti postižení bude požadována přítomnost osobního asistenta, který bude pomáhat žákovi jednomu či více při přizpůsobení se školnímu prostředí, bude pomáhat učitelům při komunikaci s takovým to dítětem, pomáhat při komunikaci dítěte s ostatními žáky a také při komunikaci školy s rodiči postiženého žáka.

Na základě doporučení PPP, SPC je možné vzdělávat žáka v určitém předmětu v jiném postupném ročníku.

Zásady pro práci s dětmi s postižením:

- respektování zvláštností dítěte
- včasnost (čím dříve je dítěti a rodičům poskytnuta speciální pomoc, tím je lepší výsledek práce)
- vývojovost (důležité je „nepřeskakovat“ jednotlivé vývojové etapy)
- optimální prostředí (jen při vhodné úpravě rodinného prostředí bude zajištěn dobrý rozvoj dítěte)
- speciální pomůcky, metody a formy výchovné práce
- všestrannost (dbáme na to, aby dítě mohlo své znevýhodnění kompenzovat i jinými činnostmi, v nichž je úspěšné)
- soustavnost

Vzdělávání žáků zdravotním znevýhodněním

Vycházíme z Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 13 711/2001- 24 k vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení nebo chování a Směrnice MŠMT ČR č.j. 13 710/2001-24 k integraci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do škol a školských zařízení.

V případě, že dítě má diagnostikovanou specifickou poruchu učení, snažíme se postupovat tak, abychom mu pomohli využít jeho skutečné vědomosti a dovednosti v souladu s rozumovým potenciálem nezatíženým obtížemi vyplývajícími z jeho poruchy.

- seznámíme všechny učitele s poruchou dítěte a jejími specifiky
- dohodneme se s rodiči na možnostech úzké spolupráce, stanovíme termíny pravidelných schůzek (zpravidla jednou měsíčně), v případě potřeby budou schůzky častější
- vysvětlíme vyučujícím způsoby hodnocení, možnosti úlev a tolerancí pro žáka
- vypracujeme individuální vzdělávací program
- seznámíme spolužáky s rozdílným způsobem hodnocení
- v hodinách ponecháváme dítěti potřebné pomůcky
- zajistíme na škole docházení dítěte do dyslektických kroužků za účelem provádění reedukace

Zásady pro práci s dětmi se specifickými poruchami učení:

- kladení reálných cílů, postupné zvyšování nároků
- chválit nejen výkon, ale i snahu
- hodnotit je samotné a srovnávat jeho dílčí úspěchy či nedostatky s jeho vlastní osobou
- pracovat s dítětem často, ale krátkodobě
- při práci odstranit rušivé vlivy
- snažit se navodit příjemnou, soustředěnou atmosféru při práci
- snažit se najít něco, v čem je dítě úspěšné
- pravidelná relaxace

Při práci s dětmi se specifickými poruchami učení je velmi důležité získat pro spolupráci jejich rodiče, bez kterých nelze dosáhnout úspěchu. Je třeba získat si jejich důvěru, poskytovat jim jasné a srozumitelné informace, podporovat a povzbuzovat je při nápravě poruchy jejich dítěte.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Do této skupiny patří žáci, kteří pocházejí z prostředí sociálně, kulturně a jazykově odlišného. Hlavní problémem je zpravidla nedostatečná znalost vzdělávacího jazyka.

Pozornost je třeba při práci s těmito dětmi věnovat nejen osvojení českého jazyka, seznámení se s českým prostředím, kulturními zvyklostmi a tradicemi, ale ve shodě se školským zákonem umožnit těmto dětem budování jejich vlastní identity, která bude vycházet z jejich původního prostředí.

Zásady pro práci s dětmi se sociálním znevýhodněním:

- v případě potřeby vypracování individuálních vzdělávacích programů
- skupinová nebo individuální péče
- menší počet žáků ve třídě
- specifické učebnice a pomůcky
- odpovídající metody a formy práce
- případná pomoc asistenta učitele
- pravidelná spolupráce s rodinou
- spolupráce s odborným pracovištěm
- vytváření příznivého klimatu pro působení těchto dětí na škole

Začlenění průřezových témat do výuky

Vzhledem k významu a charakteru průřezových témat pro rozvoj dětí bychom rádi, aby se stala tato průřezová témata nedílnou součástí celého systému výuky na naší škole. Každé z témat je možné realizovat hned v několika oborech a to v rámci běžné výuky nebo v rámci exkurzí, seminářů, praxí, školních výletů, tematických dnů atd.

Vysvětlivky zkratk: INT – průřezové téma je integrováno do předmětu

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ					
Rozvoj schopností poznávání	Čj/INT	Čj, Ma/INT	J, Čj/INT M, P/INT	Čj/INT	Hv, J/INT
Sebepoznávání a uspokojení					Př./INT
Seberegulace a sebeorganizace	Prv/INT		M/INT		J/INT
Psychohygiena					Inf./INT
Kreativita	Čj, M, /INT Hv/INT	Hv/INT	Čj, Hv, /INT Pě/INT	Vv, Pě/INT	Hv, Inf./INT
SOCIÁLNÍ ROZVOJ					
Poznávání lidí	Čj/INT	M/INT	Čj, M/INT	J./INT	J./INT
Mezilidské vztahy	Čj/INT	Čj/INT	Čj, J./INT	Čj, J./INT	Čj, J./INT.
Komunikace	Čj, M/INT	Čj, M/INT	Čj/INT	Čj/INT	Inf./INT
Kooperace a kompetice	Vv/INT	Pě/INT	Tv/INT	Čj, M/INT	Čj, M/INT
MORÁLNÍ ROZVOJ					
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M/INT Čj/INT	M/INT Čj/INT	M/INT Čj/INT	Čj/INT	M, Čj/INT Inf./INT
Hodnoty, postoje, praktická etika			Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola	Čj,M/INT Prv,Vv/INT	Prv, Tv/INT Pč/INT	Prv/INT	VI/INT	Čj/INT
Občan, občanská společnost a stát		Prv/INT	Prv, Tv/INT	VI/INT	Př/INT
Formy participace občanů v pol. životě				VI/INT	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI/INT	VI,Př/INT

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá			J./INT	Vv, Čj/INT	VI,Hv/INT Inf.,Čj/INT
Objevujeme Evropu a svět			M,Vv/INT	Čj/INT	M,VI/INT Inf/INT.
Jsme Evropané					VI,Čj/INT

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní diference	Prv/INT	Prv/INT	Čj/INT	Čj,Hv/INT Vv/INT	VI/INT Čj,Vv/INT
Lidské vztahy	Prv/INT	Prv,Hv/IN T Tv/INT	Tv/INT Čj/INT	J.,Hv/INT Pč,Vv,Tv/IN T	J.,VI,Př/INT Pč,Vv,Tv/IN T
Etnický původ				Čj,Vv/INT	VI,Př,Hv/INT Vv/INT
Multikulturalita			J/INT.	Čj/INT	J.,Čj/INT Inf./INT
Princip sociálního smíru a solidarity					VI,Čj/INT

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy	Vv/INT	Prv/INT	Prv/INT	J.,Př/INT Vv/INT	J. Př/INT Vv/INT
Základní podmínky života		Prv/INT Čj/INT	Prv/INT	M,Př/INT Vv/INT	Vv/INT Př/INT
Lidské aktivity a problémy život. prostředí	Čj/INT Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	M,Př/INT Vv/INT	M,Př/INT VV,Inf.VI/INT
Vztah člověka k prostředí	Prv/INT	Tv/INT	Prv/INT	M,Př,Vv/INT ,Pč,Tv/INT	M,Př,Vv/INT Tv,Pč/INT

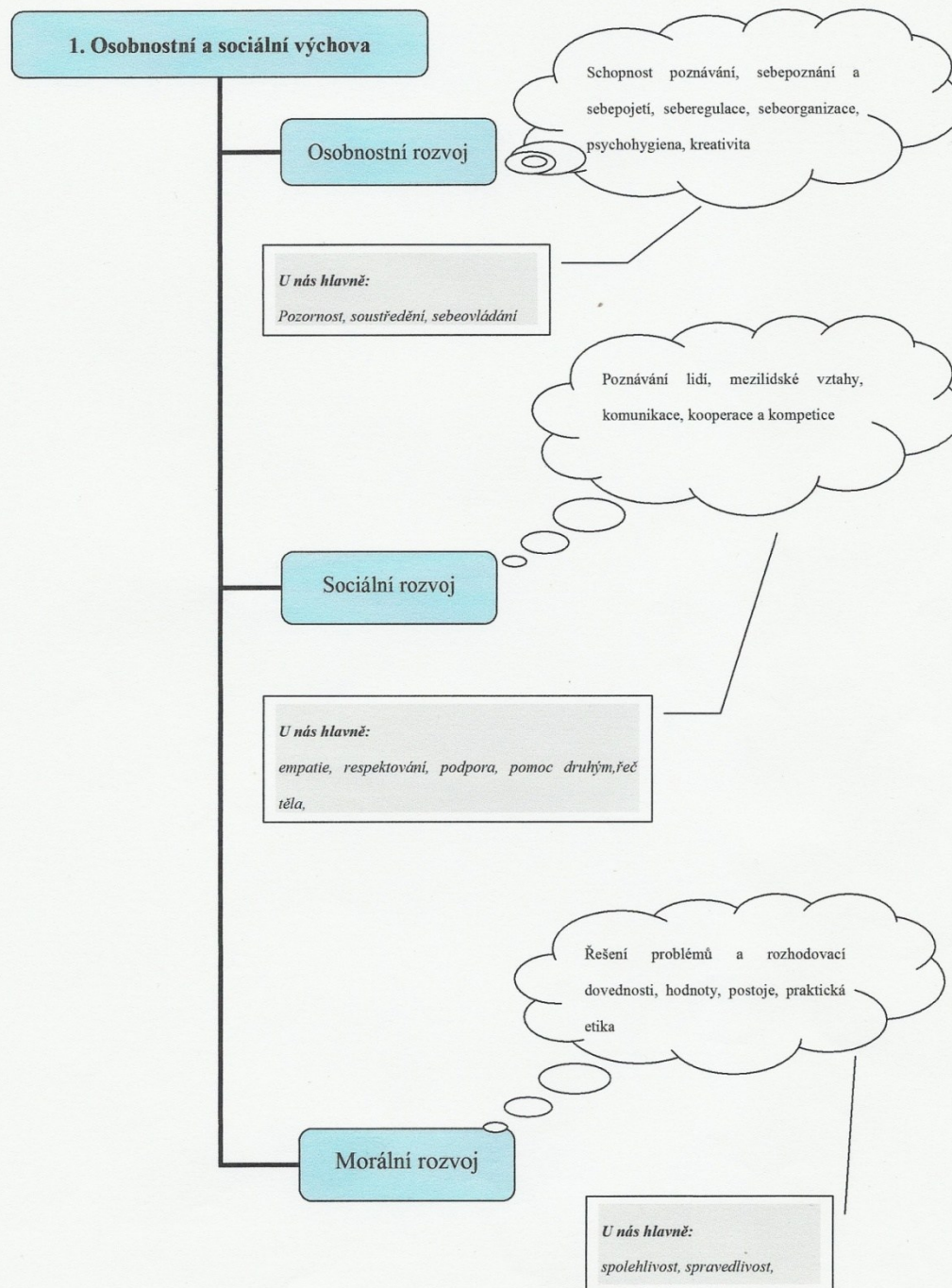

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň				
	1.	2.	3.	4.	5.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení			Čj/INT	Čj/INT	Inf.Čj/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Čj/INT	Čj/INT
Stavba mediálních sdělení				Čj/INT	Čj,Inf./INT
Vnímání autory mediálních sdělení			Hv/INT	Hv/INT	Hv,Vv/INT
Fungování a vliv médií ve společnosti				Čj/INT Čj,Inf./INT	Čj,Inf./INT
Tvorba mediálního sdělení				Čj/INT	J.,Inf./INT Čj/INT

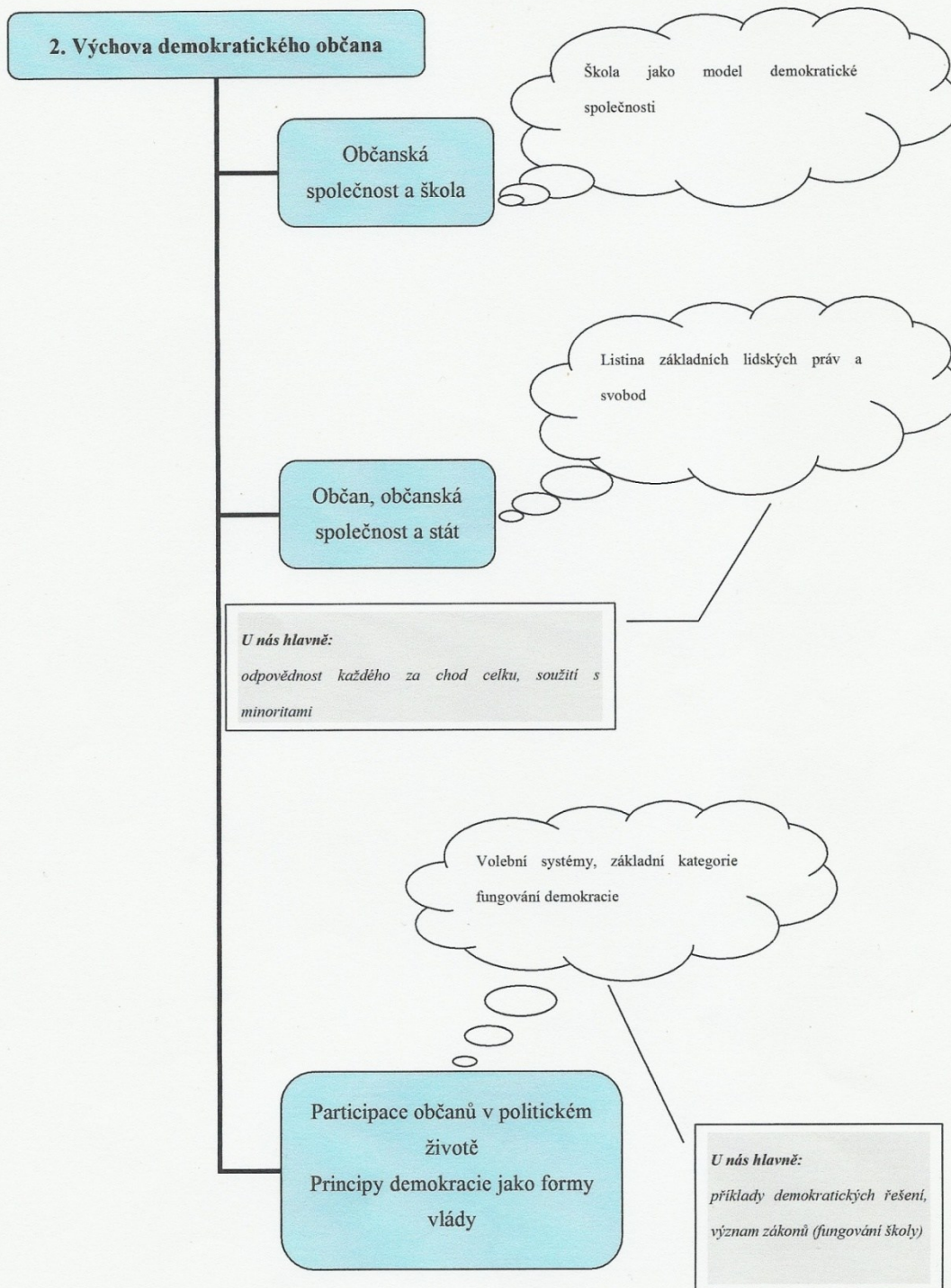

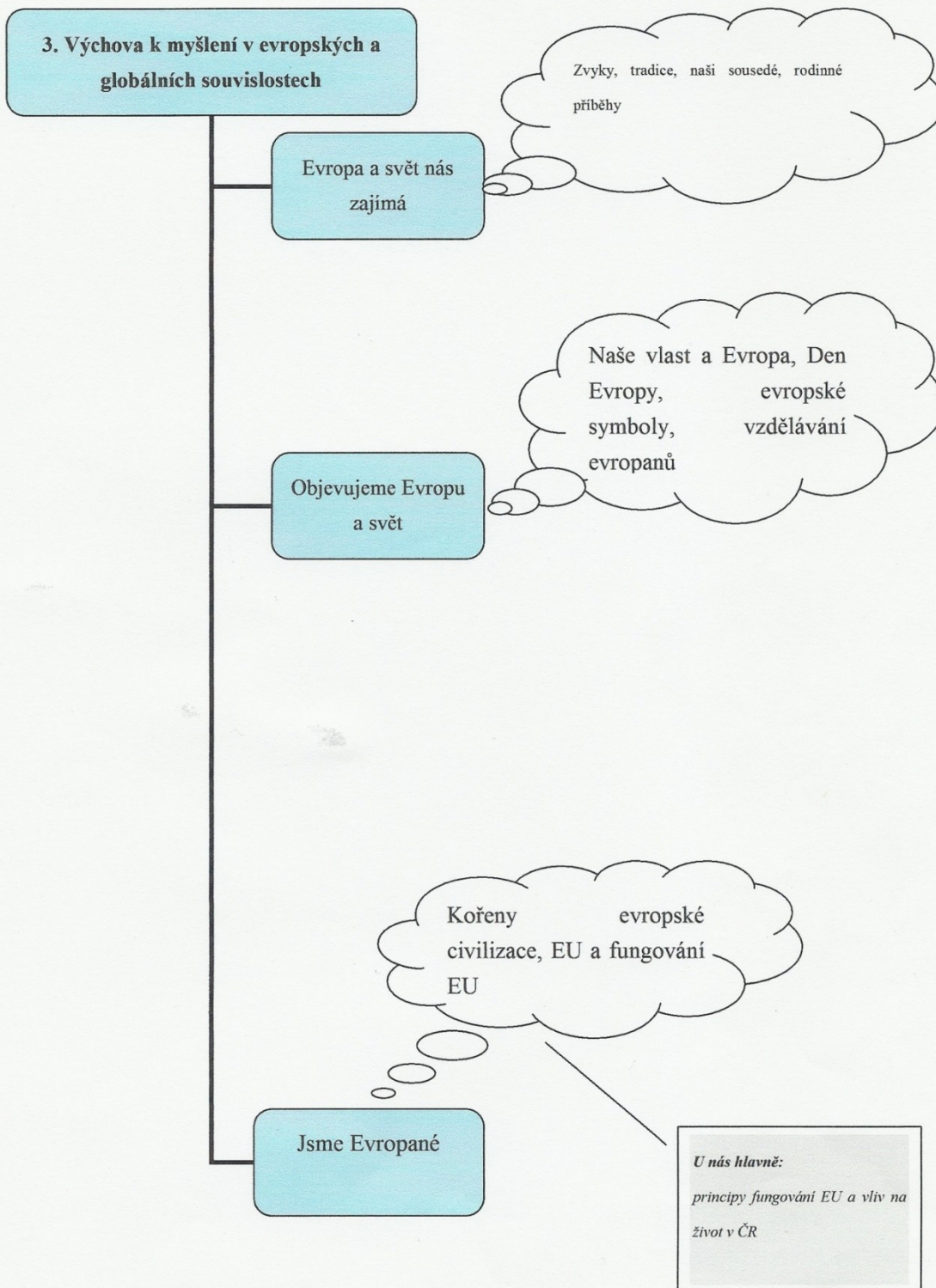
Co především patří do průřezových témat?

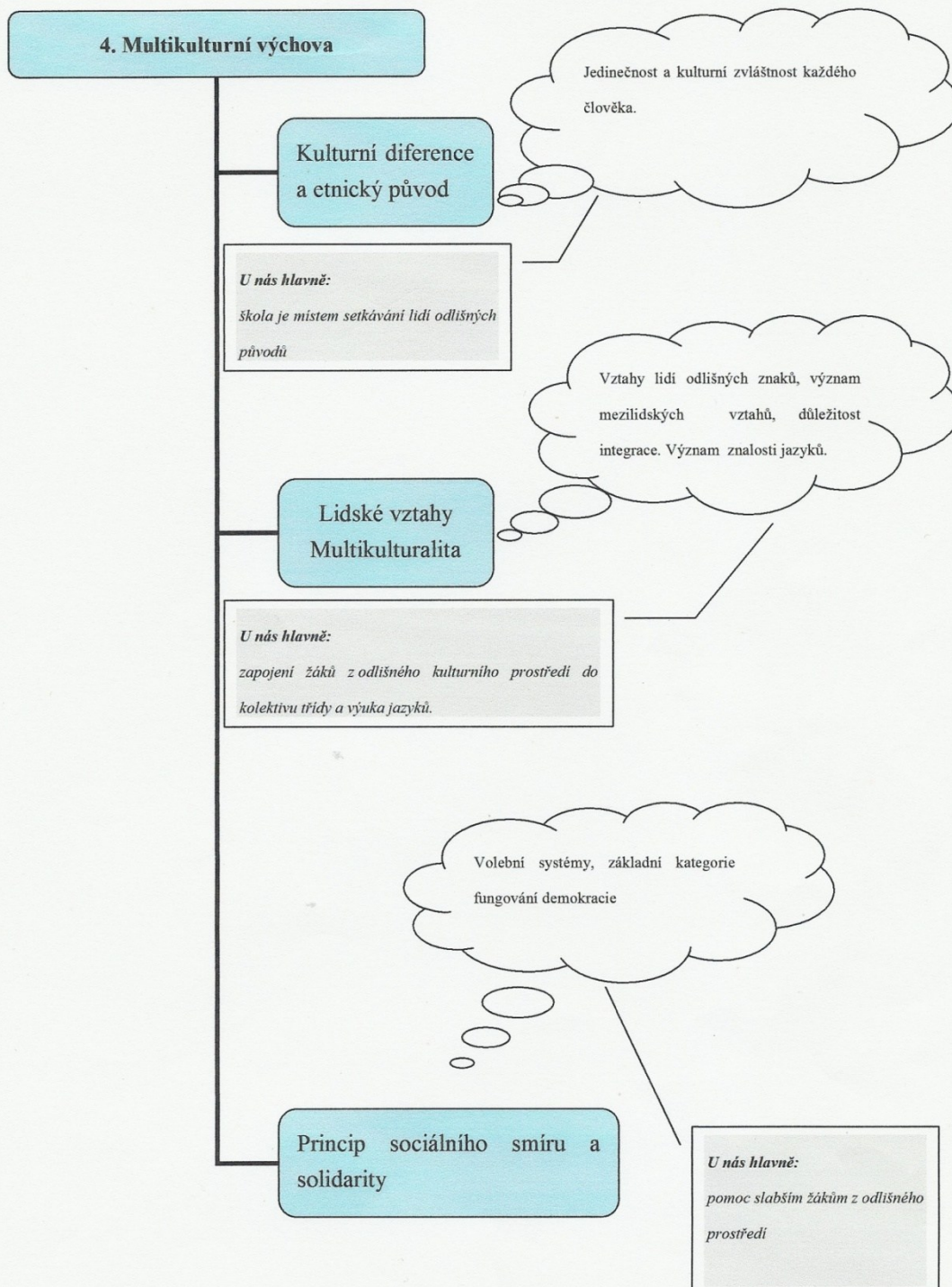

Charakteristika školy

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA RUMBURK, VOJTĚCHA KOVÁŘE 85/31,
OKRES DĚČÍN, p. o., 408 01 RUMBURK**

tel.: 606 650 470

e-mail: reditel@zsvojtechakovare.cz

IČO: 72744596

ID datové schránky: nvamr6r

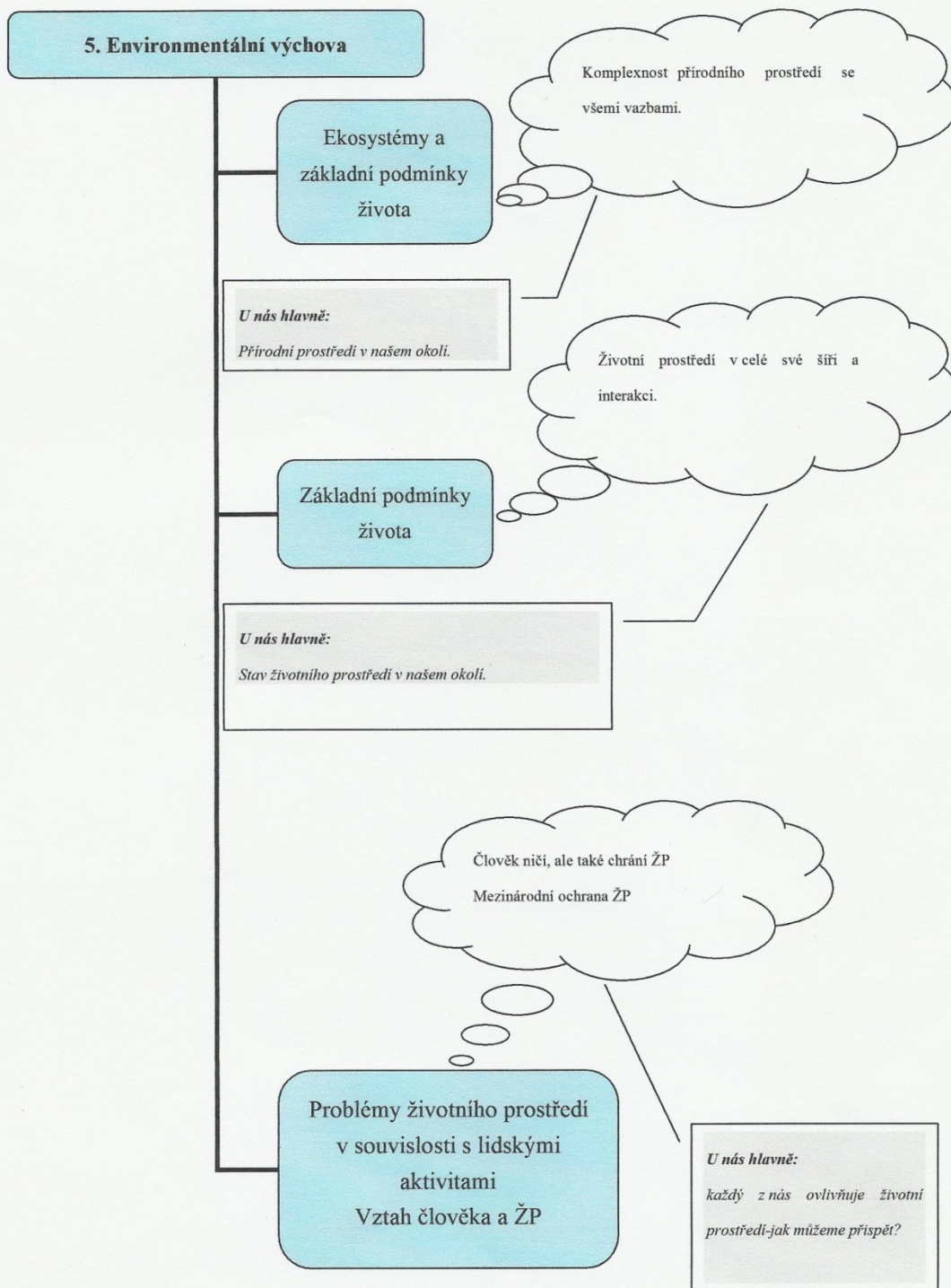

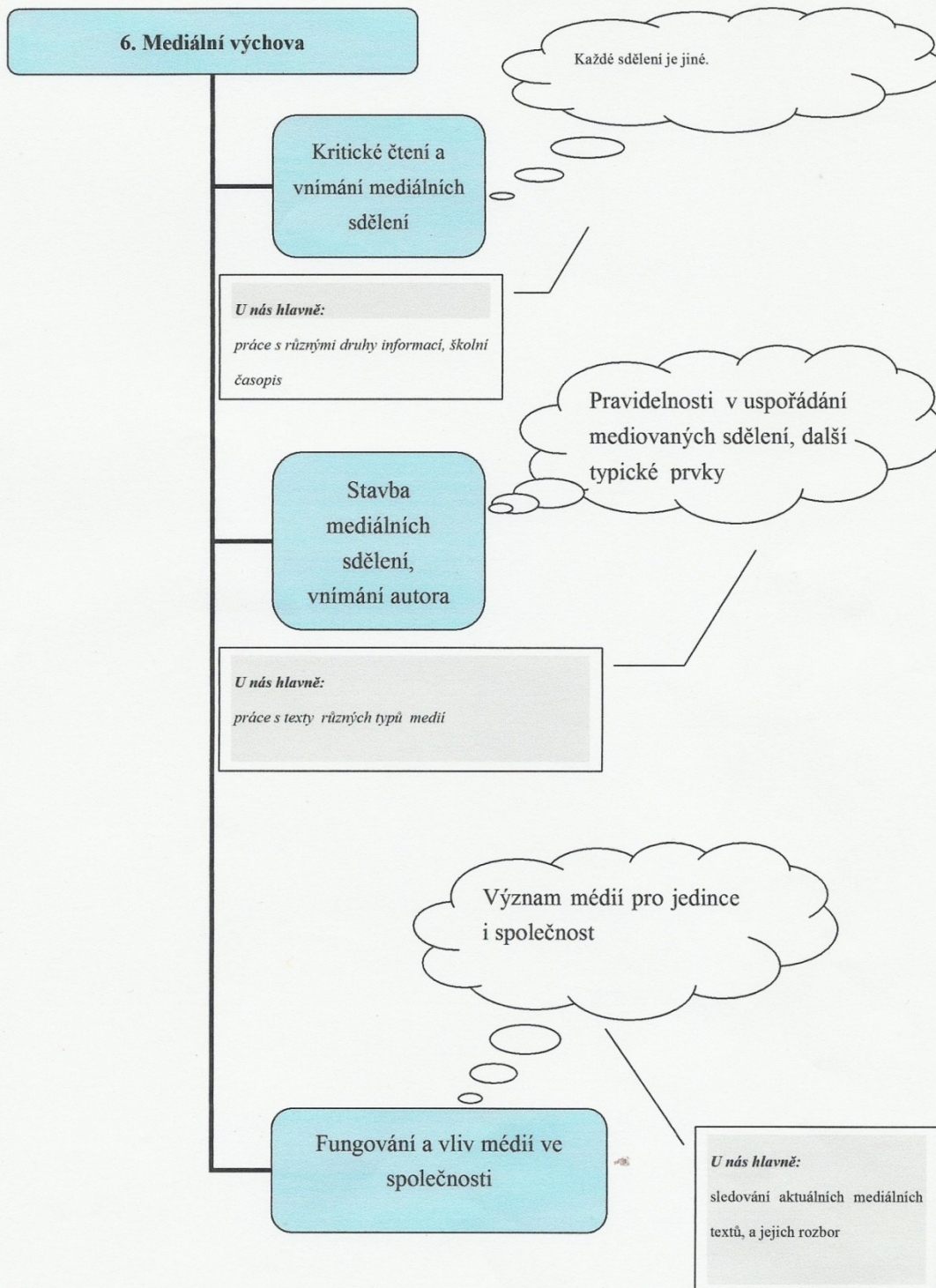
Základní škola Rumburk
Vojtěcha Kováře

Charakteristika školy

Přílohy k průřezovým tématům

Realizace průřezových témat v jednotlivých ročnících (exkurze, projekty, výlety, besedy, tematické dny)

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým;
- rozvoj zvládnání vlastního chování;
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů;
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci;
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci;
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování.

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci rizikového chování a zkvalitnění mezilidské komunikace. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

Realizace průřezového tématu Výchova demokratického občana bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti;
- úcty k zákonu;
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance;
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod;
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším;
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem;
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování.

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků;
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života;
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti;
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám;
- na osvojování vzorců evropského občana;
- na podporu smyslu pro zodpovědnost.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu postižením zaměřena především Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenní životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

UČEBNÍ PLÁN

vyučovací předměty	časové dotace					
	1. třída	2. třída	3. třída	4. třída	5. třída	celkem
český jazyk	9	10	9	7	7	42
anglický/německý jazyk	-	-	3	3	3	9
matematika	4	5	5	5	5	24
informatika	-	-	-	1	1	2
prvouka	2	2	2	-	-	6
přírodověda	-	-	-	2	2	4
vlastivěda	-	-	-	2	2	4
hudební výchova	1	1	1	1	1	5
pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7
tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
Celkem	20	22	24	26	26	118

Využití disponibilní časové dotace

Český jazyk	9
Matematika	4
Člověk a jeho svět	3

UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek.

V Komunikační a slohové výchově učíme žáky vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit obsah.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Vede žáky k logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznání.

Průřezové **téma Mediální výchova** má blízkou vazbu k Jazykové komunikaci. Propojení se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. (dětské pozvánky na akce školy, vyhodnocování soutěží)

V Literární výchově učíme žáky poznávat prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se též rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální a neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené jako jedno z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova.

Cílové zaměření směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- **pochopení** jazyka jako **prostředku historického a kulturního vývoje** národa, a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání
- do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. - 5. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.

Časová dotace: 1. tř. 9h, 2. tř. 10h, 3. tř. 9h, 4. – 5. tř. 7h týdně

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

Osobnostní a sociální výchova

OSV 1 **Rozvoj schopností a poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovednosti zapamatování; řešení problémů; dovednosti pro učení a studium.

OSV 3 **Seberegulace a sebeorganizace:** cvičení sebekontroly, sebeovládání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení.

OSV 4 **Psychohygienu:** hledání pomoci při potížích, dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému.

OSV 5 **Kreativita:** cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity; tvořivost v mezilidských vztazích **Sociální rozvoj.**

OSV 6 **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání ve třídě.

OSV 7 **Mezilidské vztahy:** péče o dobré vztahy, vztahy a naše třída.

OSV 8 **Komunikace:** cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (řeč těla a slov, technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.

OSV 9 **Kooperace a kompetice:** rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci; rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci; rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence **Morální rozvoj.**

OSV 10 **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci.

OSV 11 **Hodnoty, postoje, praktická etika:** dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

MkV Multikulturní výchova

MkV 1 **Kulturní diference:** poznávání vlastního kulturního zakotvení.

MkV 2 **Lidské vztahy:** vztahy mezi kulturami, vzájemné obohacování, ale i jejich rozdílnosti, právo všech žít společně a podílet se na spolupráci.

MkV 4 **Multikulturalita:** vstřícný postoj k odlišnostem.

MV Mediální výchova

Tematické okruhy receptivních činností

MV 1 **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení:** pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení; hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení a objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu.

MV 2 **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality:** různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou, mezi faktickým a fiktivním obsahem; identifikace společensky významných hodnot v textu; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti; identifikace zjednodušení sdělení, opakované užívání prostředků.

MV 3 **Stavba mediálních sdělení:** příklady pravidelností a uspořádání sdělení zejména ve zpravodajství; příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení.

MV 4 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikace názorů a postojů autora sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění při vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru sdělení.

MV 5 Fungování a vliv médií ve společnosti: role médií v každodenním životě jednotlivce; vliv médií na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; vliv médií na kulturu (role filmu, rozhlasu, televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti).

Tematické okruhy produktivních činností

MV 6 Tvorba mediálního sdělení: uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinace pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis

MV 7 Práce v realizačním týmu: redakce školního časopisu,; utváření týmu, význam věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení cílů, časového harmonogramu, uložení úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce.

V 1. ročníku má předmět komplexní charakter, od 2. - 5. ročníku je členěn na Komunikační a slohovou výchovu, Jazykovou výchovu a Literární výchovu.

Časová dotace: 1. tř. 9h, 2. tř. 10h, 3. tř. 9h a 4. – 5. tř. 7h týdně

Výstupy:

1. – 3. třída

Komunikační a slohová výchova

plynulé čtení s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti

porozumět písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti

respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru

pečlivě vyslovovat, opravovat svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost

naučit se v krátkých mluvených projevech správně dýchat a volit vhodné tempo řeči

volit vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích

tvorit krátký mluvený projev na základě vlastních prožitků

zvládat základní hygienické návyky spojené s psaním

psát správné tvary písmen a číslic, správně spojovat písmena i slabiky, kontrolovat vlastní písemný projev

psát věcně i formálně správná jednoduchá sdělení

seřadit ilustrace podle dějové posloupnosti a vyprávět podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

čte s porozuměním jednoduché texty

rozumí pokynům přiměřené složitosti

dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním

píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen

spojuje písmena a slabiky

převádí slova z mluvené do psané podoby

dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost

opisuje a přepisuje krátké věty

Jazyková výchova

rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slova, členit slova na hlásky, odlišovat dlouhé a krátké samohlásky

porovnávat význam slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledávat v textu slova příbuzná

porovnávat a třídit slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost

rozlišovat slovní druhy v základním tvaru

užívat v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves

spojovat věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami i jinými spojovacími výrazy

rozlišovat v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volit vhodné jazykové i zvukové prostředky

odůvodňovat a psát správně i x y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat, a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

zná všechna písmena malé a velké abecedy

rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky

tvorí slabiky

rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky

píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Literární výchova

číst a přednášet z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku

vyjadřovat své pocity z přečteného textu

rozlišovat vyjadřování v próze a ve verších, odlišovat pohádku od ostatních vyprávění

pracovat tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně

reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací

při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

4. – 5. třída

Komunikační a slohová výchova

číst s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas

rozlišovat podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenávat

posuzovat úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

reprodukovat obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatovat si z něj fakta

vést správně dialog, telefonický rozhovor, zanechávat vzkaz na záznamníku

rozpoznávat manipulativní komunikaci v reklamě
volit náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, a tempo podle svého komunikačního záměru
rozlišovat spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívat podle komunikační situace
psát správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
sestavit osnovu vyprávění a na jejím základě vytvářet krátký mluvený nebo písemný projev
s dodržением časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se
v běžných situacích*

má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování

v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči

popíše jednoduché předměty, činnosti a děje

opisuje a přepisuje jednoduché texty

píše správně a přehledně jednoduchá sdělení

píše čitelně a úpravně, dodržuje vzdálenosti mezer mezi slovy

ovládá hůlkové písmo

tvoří otázky a odpovídá na ně

Jazyková výchova

porovnávat význam slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
rozlišovat ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
určovat slovní druhy plnovýznamových slov a využívat je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
rozlišovat slova spisovná a jejich nespisovné tvary
vyhledávat základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označovat základní věty
odlišovat větu jednoduchou a souvětí, vhodně změnit větu jednoduchou v souvětí
užívat vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňovat
spát správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
zvládat základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

pozná podstatná jména a slovesa

doдрžuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího

rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik

určuje samohlásky a souhlásky

seřadí slova podle abecedy

správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě

správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Literární výchova

zaznamenávat a vyjadřovat své dojmy z četby
volně reprodukovat text podle svých schopností, tvořit vlastní literární text na dané téma
rozlišovat různé typy uměleckých a neuměleckých textů
při jednoduchém rozboru literárních textů používat elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

dramatizuje jednoduchý příběh

vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek

čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy

určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

rozlišuje prózu a verše

rozlišuje pohádkové prostředí od reálného

ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

1. třída

Učivo:

a) plynulé čtení jednoduchých vět s porozuměním

- výcvik čtení - přípravná cvičení sluchová a zraková, správné čtení slova krátkých vět se zřetelnou spisovnou výslovností
- pozorné, aktivní naslouchání - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami
- orientovat se v textu - řádek, sloupec, vlevo, vpravo

- základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost)
- respektovat základní komunikační pravidla v rozhovoru
- oslovení, pozdrav, omluva, jednoduché vypravování, zdvořilé vystupování, poděkování

b) zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním

- správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem psát správné tvary písmen a číslic ve větší velikosti a liniatuře - přípravné cviky pro uvolňování ruky k psaní a kresebné cviky velkých tvarů,
- psaní jednotlivých prvků písmen a číslic (čáry, oblouky, zátrhy, ovály, kličky, vlnovky) kvalitativní znaky písma
- psát a spojovat písmena, slabiky a slova, interpunkci a znaménka
- dodržovat správné pořadí písmen a úplnost slova
- převádět slova a věty z podoby mluvené do polohy psané
- opisování podle předlohy, přepisování, diktát, autodiktát
- psaní velkých počátečních písmen vlastních jmen a prvního slova věty
- vytváření základů rukopisu (čitelnost, úhlednost, celková úprava písemného projevu)

c) rozlišovat zvukovou a grafickou podobu slova, členit slova na hlásky, odlišovat dlouhé a krátké samohlásky

- poznávání písmen abecedy ve vztahu jim odpovídajícím hláskám - písmeno malé, velké, tištěné, psané
- věta, slovo, hláska, slabika
- hlasité a tiché čtení - rozvíjení znělého hlasu, artikulování, srozumitelné mluvení, výslovnost délky hlásek

d) pracovat s literárním textem

- recitovat kratší básnický text
- znát některá rozpočítadla, říkanky, hádanky, přísloví
- poslech literárních textů
- básně pro děti a o dětech
- vyprávění, pohádka
- povídání si nad literárním textem, nad knihou
- co rádi posloucháme, čteme
- poznáváme postavy pohádek, seznamujeme se s postavami ze života dětí
- hodnotíme vlastnosti postav
- vyjadřujeme své pocity z četby
- seznamujeme se se základy literatury
- učíme se porozumět pojmům a výrazům při praktické činnosti: říkadla, rozpočítadla, - pohádka, báseň, loutkové a maňáskové divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace

2. třída

Komunikační a slohová výchova

Učivo:

čtení: - plynulé čtení jednoduchých vět

- užívání správného slovního přízvuku, uplatnění přirozené intonace
- orientace v textu, hlasité a tiché čtení s porozuměním naslouchání:
- zdvořilé, respektování základních komunikačních pravidel
- pozorné, soustředěné, reakce otázkami – co rádi čteme, seznamování s knihami různých žánrů, doporučování knih spolužákům

mluvený projev: - spisovné vyjadřování, výběr vhodných výrazů, kultivovaný mluvený projev, formulace otázek a odpovědí, jednoduchá reprodukce textu
děj - základ vyprávění - podle obrázku, vlastního zážitku - jednoduchý popis
základní formy společenského styku - poděkování, prosba, omluva, oslovení

písemný projev: - úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, úprava - nadpis, odstavec

- psaní správných tvarů písmen malé i velké abecedy
- procvičování spojů písmen
- umístování diakritických znamének
- seznámení s psaním adres, jednoduché vzkazy, pozdravy z prázdnin

Jazyková výchova

- psací písmo - opis, přepis
- věta - jednotka jazykového projevu, grafická podoba věty
- pořádek vět
- druhy vět
- věta - slovo - slabika - hláska (písmeno)
- význam slabiky pro dělení slov
- samohlásky krátké, dlouhé – psaní ú/ů
- dvojhásky
- souhlásky tvrdé, měkké – psaní i/y po těchto souhláskách
- seznámení se spojkami a, i, ani, nebo ve spojení slov, další nejfrekventovanější spojky
- obojetné souhlásky – přehled
- slabikotvorné r,l
- slovní druhy: poznávání podstatných jmen, sloves, předložek v textu
- pojmenovat podstatná jména a slovesa
- obecná a vlastní jména, pravopis vlastních jmen
- souhlásky znělé a neznělé – výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě
- párové souhlásky na konci slov
- slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné

Literární výchova

- poslech literárních textů - poslech četby poezie, prózy, poslech nahrávek literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání - spojování obsahu textu s vlastní představou tvořivé činnosti s literárním textem - přednes básní, hádanky a slovní hříčky, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, spojování obsahu s ilustrací, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy
- spisovatel, básník, kniha, čtenář, ilustrace, ilustrátor
- poezie: báseň, verš, rým
- próza: vyprávění, vypravěč, děj – pohádky, příběhy o dětech, zvířatech, bajky
- lidová tvořivost: říkanky, hádanky, rozpočítadla, přísloví
- divadlo: divadelní představení, jeviště, hlediště, herec, divák, maňásky, loutky

3. třída

Komunikační a slohová výchova

Výstupy:

- plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- volí vhodné verbální i neverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev
- píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Učivo:

- čtení: - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé)
- věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení s porozuměním)
- naslouchání: - vyjádření kontaktu s partnerem, soustředění, aktivní (reakce na otázky)
- mluvený projev: - základy techniky mluveného projevu (dýchání, výslovnost)
- komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování (využití jednoduché osnovy), popis jednoduchých předmětů
- základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (gesta, mimika)
- reprodukce textu-vyprávění podle obrázků

- písemný projev: - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku)
- technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, automatizace psacího pohybu)
- žánry: adresa, blahopřání, zpráva, oznámení, pozvánka, dopis, vzkaz, jednoduché tiskopisy (dotazník)
- kontrola vlastního projevu

Jazyková výchova

Výstupy:

- rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky a slabiky, odlišuje krátké a dlouhé samohlásky
- porovnává významy slov (slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, vyhledává slova příbuzná)
- poznává v textu vybrané druhy slov
- spojuje věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami
- rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího
- odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů, velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování
- zvládá pamětné osvojení abecedy, umí ji využívat při vyhledávání v textu (slovníky)

- se seznámí s kategoriemi podstatných jmen (rod, číslo, pád)

Učivo:

zvuková stránka jazyka: - sluchové rozlišení hlásek, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)

slovní zásoba a tvoření slov: - význam slov

- slova jednoznačná, mnohoznačná, slova opačného významu, slova stejného a podobného významu

tvarosloví: - vybrané slovní druhy (typické příklady), seznámení s kategoriemi podstatných jmen

skladba: - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice

pravopis: - výslovnost a psaní párových souhlásek uvnitř slova

- vyjmenovaná slova a typická příbuzná slova

Literární výchova

Výstupy:

- čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku

- vyjadřuje své pocity z přečteného textu

- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších

- odlišuje pohádku od ostatních vyprávění

- pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

- využívá získané čtenářské dovednosti a návyky při četbě jednoduchých textů

Učivo:

- poslech literárních textů

- zážitkové čtení a naslouchání

- plynulé čtení vět a souvětí

- hlasité a tiché čtení s porozuměním

- tvořivé činnosti s literárním textem-přednes, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

- základní literární pojmy a žánry: hádanka, báseň, rozpočítadlo, pohádka, povídka, pověst, spisovatel, básník, kniha, čtenář, divadelní představení, herec, rým, přirovnání

- oblíbené dětské knihy-charakteristika hlavních postav, vyjádření postoje ke knize

4. třída

Učivo:

Komunikační a slohová výchova

a) čtení

- čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu
- číst se správným přízvukem slovním a větným, s intonací a správným frázováním
- uvědomělé a dostatečně rychlé čtení tiché
- rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk
- posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení

b) naslouchání

- vede správně dialog
- praktické naslouchání (zdvořilé vyjádření kontaktu s partnerem), věcné naslouchání (pozorné) - reagovat otázkami
- telefonický rozhovor

c) mluvený projev

- volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo podle svého komunikačního záměru
- vyjadřování závislé na komunikační situaci
- rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- komunikační žánry, pravidla (zahájení a ukončení dialogu, zdvořilé vystupování)
- sestavit osnovu vyprávění
- tvořit nadpis, členit text na odstavce
- dodržovat následnosti dějových složek

d) písemný projev

- píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry (dopis, blahopřání, pozdrav z prázdnin, oznámení, popis osoby, věci, děje, adresa, podací lístek - adresát, odesílatel)
- zápisy do sešitů
- kultura písemného vyjadřování
- sestavit osnovu vyprávění podle obrázkové osnovy
- psaní textové zprávy

Jazyková výchova

a) zvuková stránka jazyka

- modulace souvislé řeči

b) slovní zásoba a tvoření slov

- porovnávat významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- zkoumat různé podoby slov, význam slov
- slova jednoznačná, mnohoznačná
- antonyma, synonyma, homonyma - s žáky používáme jen české názvosloví
- stavba slova - kořen, předpona, přípona, koncovka
- rozlišovat slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- vyjmenovaná slova
- uvědomělé používání i x y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných i příbuzných slov

c) tvarosloví

- určovat slovní druhy plnovýznamových slova využívat je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu

- slovní druhy, tvary slov

d) skladba

- věta jednoduchá a souvětí, rozlišovat větu jednoduchou a souvětí, užívat vhodných spojovacích výrazů

- základní skladební dvojice

- určování podmětu a přísudku

e) pravopis

- vzory podstatných jmen

- skloňování podstatných jmen

- infinitiv sloves

- určité slovesné tvary

- určování osoby, čísla, času

- časování sloves oznamovacího způsobu - znát tvary slovesa být

Literární výchova

a) poslech literárních textů

- vyjadřují své dojmy z četby, hledají motivy činů literárních postav, hodnotí postavy a určují jejich vzájemné vztahy

b) zážitkové čtení a naslouchání

- čím nás zaujalo čtení, rozhlasový pořad

c) tvořivé činnosti s literárním textem

- hodnocení postav literárního díla a určení jejich vzájemného vztahu

- reprodukce obsahu textu

- dramtizace

- všímáme si různých vydání stejných knih

- které hrdiny dětských seriálů obdivujeme a proč

- které knihy či divadelní představení můžeme doporučit

- chodíme do divadla, vyprávíme si o představeních, hercích, životě divadla

d) základní literární pojmy

- kulturní život regionu

- porozumět literárním pojmům - přirovnání, zosobnění, bajka, próza, poezie

- rozlišovat různé typy uměleckých a neuměleckých textů

- poznávat základy literatury

- poezie: lyrika (píseň), epika, jednoduché pojmenování rytmus básní

- próza: pověst, povídka, hlavní a vedlejší postavy

- divadlo: jednání, konflikt a jeho řešení

- film: různé druhy filmů - televizní inscenace

5. třída

Učivo:

Komunikační a slohová výchova

- písemné formy společenského styku: psaní adres, pohlednic, blahopřání, korespondenční lístek
- psaní dopisů s jednoduchým obsahem (pozvánka, oznámení)
- formální úprava dopisu, úhlednost, čitelnost
- písemné formy úředního styku: vyplňování tiskopisů, přihlášek, dotazníků, textové zprávy
- stručný zápis z učebního textu, zápisy do sešitů, poznámky, výpisy údajů ze slovníku
- popis postupu děje, činnosti ...
- reprodukce jednoduchých textů, sestavování osnovy textu
- popis předmětu, děje, pracovního postupu
- dopis - psaní dopisu a jeho částí
- přímá řeč bez interpunkce z postoje mluvčího

Jazyková výchova

- národní jazyk (mateřský jazyk) - prostředek dorozumívání
- stavba slova - určování kořene, předpon, přípon, odvozování předponami a příponami, vyznačování slovotvorných základů
- kořen - společný pro všechna příbuzná slova
- doplňování předpon podle smyslu
- zdvojené souhlásky - osvojování si základního významu předpon
- předpony s-, z-, vz-, typické případy
- předložky s, z, - používání předložek
- skupiny bě/bje, vě/vje, pě, mě/mně (bje, vje, tam, kde se setká předpona ob- a v- s kořenem na je-)
- dělení slov na konci řádku
- pravopis i/y po obojetných souhláskách (užívání vyjmenovaných slov a slov příbuzných)
- tvarosloví - slovní druhy (osvojování slovních druhů, jejich užívání)
- mluvnické kategorie podst. jmen - pád, číslo, rod, vzor, skloňování jmen dle vzorů
- mluvnické kategorie přídav. jmen - pád, číslo, rod, vzor, skloňování dle vzorů
- slovesa - mluvnické kategorie sloves (podmiňovací způsob - sloveso být)
- zájmena - druhy zájmen, nahrazování podst. a příd. jmen zájmeny zájmena osobní a jejich určování (ostatní druhy zájmen umět vyjmenovat a určit)
- číslovky - druhy číslovek (poznat a vyhledat v textu)
- skladba - základní větné členy a jejich určování. podmět vyjádřený, nevyjádřený, holý, rozvitý
- několikanásobný - vyhledávání různých podmětů
- přísudek - seznámení (holý, rozvitý, několikanásobný)
- shoda přísudku s podmíněm, několikanásobný podmět - přednost RM před RŽ a RS
- věta jednoduchá a její určování
- souvětí - spojování vět v souvětí, spojovací výrazy
- práce s Pravidly českého pravopisu - orientace, vyhledávání

Literární výchova

- zdokonalování se ve čtení, práce s textem
- výrazné čtení uměleckých textů
- předčítání, recitace
- reprodukce textu - klíčová slova a pojmy
- hlavní myšlenka lit. díla nebo ukázky
- veršovaná poezie, próza
- dětské časopisy
- tvořivé činnosti s textem - literární postavy, ilustrace
- porovnávání typů divadelních představení (loutky, živí herci) práce v divadle
- základy literatury: poezie - lyrika, bajka
- próza - hlavní a vedlejší postavy, čas a děj povídky
- divadlo - komedie, tragédie
- film - loutkový, kreslený, hraný
- znalost kultury v regionu, instituce

MATEMATIKA

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je založena na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli pro líná celým základním vzděláním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Těž klade důraz na důkladné porozumění základních myšlenkových postupů a pojmů matematiky a jejich vzájemných vztahů. Žáci se postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

a) Čísla a početní operace - zde si žáci osvojují aritmetické operace v jejich dvou složkách:

1. - dovednost provádět operaci, aritmetické a významové porozumění
2. - učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním

b) Závislosti, vztahy a práce s daty - zde žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles, a že změna může mít i nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafu, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

c) Geometrie v rovině a v prostoru - žáci zde určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině, učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, obvod, obsah, zdokonalovat svůj grafický projev.

d) Nestandardní aplikační úlohy a problémy - zde je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní. Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách.

V této oblasti využijeme matematické soutěže např. Klokánek

Cílové zaměření Matematiky - utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Vést žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech - odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním se a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k pochopení jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů

- vytváření zásoby matematických nástrojů a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění, k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití, k poznání, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů pro řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu -rozvíjení spolupráce pro řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi, k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů
- do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Výstupy:

1.- 3. třída

Číslo a počerní operace

- používat přirozená čísla k modelování reálných situací, počítat předměty v daném souboru, vytvářet soubory s daným počtem prvků
- číst, zapisovat a porovnávat přirozená čísla do 1000, užívat a zapisovat vztah rovnosti a nerovnosti
- užívat lineární uspořádání, zobrazit číslo na číselné ose
- provádět z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísli
- řešit a tvořit úlohy, ve kterých aplikují a modelují osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20

čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100

zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat

sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20

řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20

umí rozklad čísel v oboru do 20

Závislosti, vztahy a práce s daty

- orientovat se v čase, provádět jednoduché převody jednotek času - popisovat jednoduché závislosti z praktického života
- doplňovat tabulky, schémata a posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek

doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

*zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi*

Geometrie v rovině a prostoru

- rozeznat, pojmenovat, vymodelovat a popsat základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nacházet v realitě jejich reprezentaci
- porovnávat velikost útvaru, měřit a odhadovat délku úsečky
- rozeznat a modelovat jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
rozezná přímku a úsečku, narysuje je a ví, jak se označují
umí používat pravítko*

4. - 5. třída

Číslo a početní operace

- využívat při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- provádět písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- zaokrouhlovat přirozená čísla, provádět odhady a kontrolovat výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- řešit a tvořit úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy
rozeznává sudá a lichá čísla
umí používat kalkulaátor*

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vyhledávat, sbírat a třídit data
- číst a sestavovat jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
orientuje se a čte v jednoduché tabulce*

*určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
umí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi*

Geometrie v rovině a v prostoru

- narysovat a znázornit základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici)
- sčítat a odčítat graficky úsečky, určit délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- sestrojít rovnoběžky a kolmice
- určit obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívat základní jednotky obsahu
- rozpoznat a znázornit ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určit osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

znázorní, narysuje a označí základní rovinné útvary

měří a porovnává délku úsečky

vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran

sestrojí rovnoběžky a kolmice

určí osu souměrnosti překládáním papíru

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

řešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Časová dotace : 1. třída – 4 hodiny, 2.tř. – 5.tř. – 5 hodin

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání: - cvičení pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů.

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace : cvičení sebekontroly, sebeovládání.

OSV 5 Kreativita.

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí

OSV. 9 Kooperace a kompetice: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence.

Morální rozvoj

OSV 10: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětu.

EV **Environmentální výchova**

EV 4 : Vztah člověka k prostředí: – řešení odpadového hospodářství, ochrana přírody obce, zajišťování ochrany životního prostředí v obci.

1. třída

Učivo:

Číslo a početní operace

- používat přirozená čísla $O - 20$ k modelování reálných situací, vztahy menší, větší, rovno - znaménka $<, >, =, +, -$,
- řešit a vytvářet slovní úlohy na porovnávání čísel, na sčítání a odčítání čísel v daném oboru
- čtení a psaní čísel $O - 20$
- vytvářet konkrétní soubory s daným počtem prvků do 20-ti
- počítat předměty v daném souboru $O - 20$
- provádět početní operace s přirozenými čísly do 20 -ti
- sčítání a odčítání čísel v oboru do dvaceti bez přechodu přes desítku
- používat sčítání a odčítání při řešení praktických situací
- řešit slovní úlohy vedoucí ke vztahům o n-více(méně)v probíraném oboru

Závislosti, vztahy a práce s daty

- vztahy mezi sčítáním a odčítáním
- měření délek na dílky (na centimetry)

Geometrie v rovině a v prostoru

- rozeznat, pojmenovat, vymodelovat rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh
- užití dětských skládanek a stavebnic
- rozeznat tělesa - krychle, kvádr, válec, koule
- nacházet v realitě jejich reprezentaci
- orientovat se v prostoru - geometrické pojmy: vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za.

2. třída

Učivo:

Číslo a početní operace

Číselný obor $0 - 20$

číselná řada, číselná osa

čtení a zápis čísel

porovnávání čísel

sčítání a odčítání s přechodem přes desítku

rozklad čísel

řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání s přechodem přes desítku

Číselný obor $0 - 100$

- číselná řada, číselná osa

čtení a zápis čísel

počítání po desítkách, po jedné

porovnávání čísel

sčítání a odčítání s přechodem přes desítku

rozklad čísel

řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na porovnávání čísel

sčítání a odčítání násobků deseti

sčítání a odčítání bez přechodu desítky

řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání bez přechodu desítky

řešení a vytváření jednoduchých slovních úloh na sčítání a odčítání s přechodem přes desítku

násobilka – ne automatizace, ale jako opakované sčítání – názorné zavedení násobení a dělení na souborech předmětů

pojem činitel

záměna činitelů

řady násobků čísel 2,3,4,5

Závislosti, vztahy a práce s daty

- konkrétní orientace v prostoru, pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, vpředu, vzadu

- práce s jednoduchými tabulkami, schémata, posloupnosti v číselném oboru 0-20, 0-100

- uplatnění matematických vztahů při manipulaci s drobnými mincemi, soubory předmětů

- jednotky hmotnosti, délky, času

Geometrie v rovině a prostoru

- bezpečně rozeznávat geometrické útvary: čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh

- bezpečně rozeznávat geometrická tělesa: krychle, kvádr, válec, koule

- bod

- čára křivá

- čára lomená, rovná – manipulace s pravítkem

- úsečka, délka úsečky – měření v cm, mm; rýsování a označení úsečky

- přímka – rýsování, označení

- vrcholy, strany geometrických útvarů: čtverce, trojúhelníku, obdélníku

- užití stavebnic

- modelování těles

3. třída

Číslo a početní operace

Výstup:

- používat přirozená čísla k modelování reálných situací, vytváří soubory s daným počtem prvků

- číst, psát a porovnávat přirozená čísla do 1000

- znát matematické pojmy +, -, =, <, > a umět je používat

- zobrazit čísla na číselné ose

- provádět z paměti jednoduché početní operace

- řešit a tvořit úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace

- umět rozklad čísel v desítkové soustavě

- sčítat a odčítat písemně

- sčítat a odčítat násobky 100

- násobit a dělit dvojciferná čísla jednociferným

- dělit jednociferným číslem se zbytkem

Učivo:

- obor přirozených čísel do 1000

- násobilka

- zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě, číselná osa

- porovnávání čísel

- sčítání, odčítání, násobení, dělení

- písemné sčítání a dělení

- sčítání a odčítání násobků 100

- násobení a dělení dvojciferných čísel jednociferným
- dělení jednociferného čísla se zbytkem

Závislosti, vztahy a práce s daty

Výstup:

- zvládat orientaci v prostoru a používat výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel
- uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Učivo:

- úlohy na orientaci v prostoru a čase
- manipulační činnosti s konkrétními předměty
- jednotky délky, hmotnosti a času
- peníze
- tabulky

Geometrie v rovině a v prostoru

Výstup:

- poznat a pojmenovat základní geometrické tvary a umět je graficky znázornit
- umět používat pravítko
- rozeznat přímku a úsečku, narýsovat je a vědět, jak se označují
- narýsovat úsečku dané délky
- seznámit se s technikou rýsování kružnic
- narýsovat libovolný trojúhelník
- vypočítat obvod (ne podle vzorce)

Učivo:

- základní útvary v rovině - bod, čára, přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, úsečka, délka úsečky, trojúhelník, čtverec, obdélník, čtyřúhelník, kružnice, kruh
- základní útvary v prostoru - kvádr, krychle, koule, válec
- osová souměrnost

4. třída

Učivo:

Čísla a početní operace

- posloupnost přirozených čísel do 1 000 000
- počítání po statisících, desetitisících, tisících
- zápis čísel v desítkové soustavě
- čtení a zápis čísel
- rozklad čísla v desítkové soustavě
- porovnávat čísla do 1 000 000
- modelování daného čísla v zjednodušené formě
- zaokrouhlovat čísla na desetitisíce, tisíce, sta, desítky
- číselná osa
- řešit jednoduché nerovnice s užitím číselné osy
- vyznačovat intervaly na číselné ose patřících k danému zaokrouhlenému číslu
- číst, psát a zobrazit čísla na číselné ose
- sčítání a odčítání čísel v daném oboru
- početní operace a jejich procvičování v oboru do 100 000
- písemně sčítat a odčítat (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo), postupné sčítání, odčítání
- vlastnosti sčítání a odčítání
- vztahy mezi sčítáním a odčítáním
- pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel (sčítání nebo odčítání čísel majících nejvýše tři číslice různé od nuly)
- násobení a dělení čísel v daném oboru
- pamětné násobení a dělení jednociferným číslem
- řešení slovních úloh na porovnávání čísel, na početní výkony, na vztahy o n-více (méně), n- krát více (méně)
- vztahy mezi násobením a dělením
- písemné algoritmy násobení a dělení
- písemné násobení jedno a dvojciferným činitelem
- písemné dělení jednociferným dělitelem
- odhad výsledků
- kontrola výpočtů
- vlastnosti násobení
- vymezení základních vlastností početních výkonů
- pořadí početních výkonů, užívání závorek

Závislosti, vztahy a práce s daty

vyhledávat, sbírat a třídit data

číst a sestavovat jednoduché tabulky a diagramy

- diagramy, grafy, tabulky

praktické řešení úloh na dělení celku části

Geometrie v rovině a v prostoru

- narýsovat a znázornit obdélník, čtverec, kružnici, trojúhelník
- užívat jednoduché konstrukce
- rýsovat kružnice s daným středem a poloměrem
- rýsovat libovolný rovnoběžník, obdélník
- určit vzájemnou polohu dvou přímek v rovině, rovnoběžky, různoběžky – průsečík
- sestrojít rovnoběžky a kolmice

- rýsovat kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce
- rýsovat rovnoběžky pomocí dvou trojúhelníků
- sčítat a odčítat graficky úsečky
- délka úsečky - jednotky délky převod jednotek s názorem
- určit obvod trojúhelníku, obdélníku, čtverce sečtením délek jeho stran
- určit obsah obdélníků a čtverce pomocí čtvercové sítě a užívat základní jednotky obsahu
- řešit jednoduché slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníků a čtverců
- síť kvádrů, krychle
- různé pohledy na tělesa (shora, zřepředu, z boku)
- síť kvádrů a krychle rozložením krabičky
- modelování kvádrů, krychle ze sítě
- určení povrchu kvádrů, krychle součtem obsahů stěn
- rozpoznat a znázornit ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určit osu souměrnosti útvaru překládáním papíru
- osově souměrné útvary

Nestandardní aplikační úlohy

- řešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy - slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

5. třída

Učivo:

Čísla a početní operace

- přirozená čísla do milionu a přes milion (čtení a zápis větších čísel než milion), celá čísla, desetinná čísla, zlomky
  - posloupnost, porovnávání přirozených čísel
  - číselná osa
  - zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
  - řešení jednoduchých rovnic a nerovnic
  - zaokrouhlování přirozeného čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta a desítky
  - písemné algoritmy početních výkonů, pamětné sčítání a odčítání čísel
  - odhady výsledků, kontroly výpočtů
  - písemné a pamětné násobení a dělení čísel (nejvýše trojčiferných čísel činitelem)
  - písemné násobení až čtyřčiferným činitelem, písemné dělení jedno a dvojciferným dělitelem
  - řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony
  - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost)
  - řešení a vytváření slovních úloh
  - práce s kapesním kalkulátorem
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- proměnná, nezávisle a závisle proměnná (dosazování za proměnnou)
  - čtení a sestavování tabulek různých závislostí
  - grafy - sestavování sloupkových diagramů
  - soustava souřadnic - zakreslování jednoduchých grafů závislostí např. průběh jízdy autem, změna teploty během dne
  - jízdní řády, diagramy
  - praktické řešení úloh na dělení celku na části

Geometrie v rovině a v prostoru

- konstrukce obdélníku, čtverce a pravoúhlého trojúhelníku, kružnice
- rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem
- náčrtek
- rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku
- jednotky obsahu m^2 , cm^2 , dm^2 a další (a, ha, km^2 , mm^2)
- výpočet obsahu obrazce pomocí čtvercové sítě (čtverce a obdélníku)
- převody jednotek obsahu
- řešení úloh z praxe
- modelování těles - určování spotřeby jednotkových krychlí (znalost těles - kvádr, krychle, válec, jehlan, koule, jehlan)
- vlastnosti úhlopříček
- osová souměrnost - útvary osově souměrné
- převody jednotek času, délky, hmotnosti – s názorem
- střed úsečky a osa úsečky

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- prostorová představivost
- číselné a obrázkové řady
- římské číslice
- složitější slovní úlohy
- matematické oříšky, olympiády ... (Klokánek)

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, **bezpečí** a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Učí žáky pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a **chránit je**. Učí se vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (**včetně situací ohrožení**), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory, a podněty jiných - OSV

Důležitý je zde vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu velkou měrou přispívá osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast je dělena do 5 tematických okruhů.

Výstupy:

1. Místo, kde žijeme

- na základě poznání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Uplatňovat vlastní aktivitu, představy, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (**např. v dopravní výchově**). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

Mnimimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák – 1.- 3. třída

orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

popíše a zvládne cestu do školy

zná nejvýznamnější místa v okolí

Žák – 4.-5. třída

popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (městou) do příslušného kraje

orientuje se na mapě ČR, určí světové strany

řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

zná region, ve kterém bydlí, jeho pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti

sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

2. Lidé kolem nás

- zde si žáci osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení

mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, **se světem financí**, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět. Celý tematický okruh směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu. – VDO

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák 1. – 3. třída

*zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
má osvojené základy společenského chování*

při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Žák 4. - 5. tř.

dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

zná základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácení peníže

porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

3. Lidé a čas

- žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Podstatou je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Zde žáci samostatně vyhledávají, získávají a zkoumají informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák 1. – 3. třída

pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

zná rozvržení svých denních činností

rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

poznává různé lidské činnosti

žák 4.-5. třída

rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

zná významné události, které se vztahují k regionu a kraji

vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

4. Rozmanitost přírody

- zde poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomovali, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat.

Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vlivy lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák 1.- 3.třída

pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

provede jednoduchý pokus podle návodu

žák 4. – 5.třída

na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

popíše střídání ročních období

zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

provádí jednoduché pokusy se známými látkami

5. Člověk a jeho zdraví.

- žáci zde poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají **zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím**, jak se člověk vyvíjí, a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů. Poučují se o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. **Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc** v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci se učí odpovědnosti za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí.

Žáci dospějí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák 1.- 3.třída

uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

pojmenuje hlavní části lidského těla

rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro účastníka silničního provozu

chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

žák 4. – 5.třída

uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

odmítá návykové látky

ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

- utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientovat se ve světě informací a v časovém i místním propojování historických, zeměpisných, kulturních informací
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání **na základě respektu** a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat, efektivně, bezkonfliktně komunikovat v méně běžných situacích, **bezpečně komunikovat prostřednictvím elektronických médií**, poznávat a ovlivňovat svoji jedinečnost
- utvářet ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a hledat možnosti aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevovat a poznávat vše, co jej zajímá, co se mu líbí a včem by v budoucnu mohl uspět
- poznávat podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- pozvat upevňovat preventivní chování, účelně rozhodovat a jednat v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Časové rozvržení "Člověk a jeho svět"

1. - 3. tř. Prvouka 1.tř. - 2h, 2.tř. - 2h, 3.tř. - 2h

4. - 5.tř Vlastivěda - Přírodověda 4h

PRVOUKA

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do Prvouky

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah k sobě samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního pracovního místa, vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 Komunikace: komunikace v různých situacích, pravda, lež a předstírání v komunikaci,

Morální rozvoj

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající chování

VDO Výchova demokratického občana

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy

MkV Multikulturní výchova

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování / základní morální hodnoty/

EV Environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: ovzduší, voda, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví

1.třída

Učivo:

Místo, kde žijeme

domov – místo, kde bydlím, popis domova (slovem, kresbou), společenské činnosti rodiny (výlety, dom. práce – zážitky)

dům – jeho označením, členění, byt, jednotlivé místnosti – jejich funkce

bezpečně se orientovat v nejbližším okolí bydliště – znát trasu do školy, **riziková místa a situace**

vztahy v místě bydliště – kamarádké

prostředí v okolí bydliště - co zlepšujeme v okolí bydliště, - prostřednictvím vycházek sledovat a posuzovat okolní životní prostředí – jak mohu já přispět (výměna odpadů), - ochrana zeleně, úklid, odpadky, ničení budov

škola – znát bezpečnou cestu do školy, prostředí školy, okolí školy (též prostřednictvím vycházek), besedy s městskou policií

obec – znát název obce – základní orientace v obci (náměstí, komunikační síť, seznámit se budovami policie, hasiči, nemocnice, pošta) – znát důležitá telefonní čísla

- kulturní a společ. život v obci – knihovna, sportoviště, divadlo

- zážitky z kulturních – slovem, kresbou

- životní prostředí v obci - ochrana zeleně, třídíme odpad

- účast na akci „Den Země“

sledovat změny v nejbližším okolí, umět je jednoduše popsat

Lidé kolem nás

rozlišovat základní příbuzenské vztahy v rodině – otec, matka, syn, dcera, babička, děda – vyjadřovat příbuzenské vztahy, kresbou

základní společenská pravidla chování mezi lidmi – pozdravit, omluvit se, řešit konfliktní situace dohodou, nenásilným způsobem

- umět se zeptat na vše, co ho zajímá, vyjádřit svá přání, názory
- naučit se chápat nevhodnost neslušných, hrubých výrazů
- poukázat na nevhodné chování, diskutovat o něm
- úcta k dospělým

seznámení s významem a potřebou různých povolání a pracovních činností

- seznámení s prací dospělých
  - poznávání jednotlivých povolání (při vycházkách)
  - znázorňování představ o jednotlivých profesích (slovem, kresbou, pohybem, dramatizací)
- úcta k práci, vzájemná pomoc rodině

domácí příprava žáka

volný čas a jeho využití – hry, sporty, koníčky – výměna zkušeností kresbou, scénkou, slovem

- seznámení se školou – nové vztahy ke spolužákům, učitelům
- osvojit si vhodné chování ke spolužákům, pracovníkům školy
  - poznávání prostorů školy – způsob vstupu do různých místností ve škole
  - seznámení s chováním o přestávkách a při vyučování

Lidé a čas

poznat části dne

- sestavit vlastní režim dne (ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer)
- poznat výhody pravidelnosti v **denním režimu**

pojmenovat dny v týdnu – pracovní dny, volné dny, svátky, Vánoce, Velikonoce

pojmenovat měsíce, roční období, rok – jednoduše charakterizovat měsíce a roční období
základní orientace v čase – teď, před chvílí, včera, zítra, loni, letos

Rozmanitost přírody

pozorovat a porovnávat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

vycházky – pozorování – jak se mění stromy, příroda – co sklízíme

třídíme ovoce, zeleninu

charakterizujeme roční období – práce na podzim, na jaře

seznámení s dom. zvířaty- hledání rozdílů, základní užitek

Člověk a jeho zdraví

uplatňovat základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lid. těle

základní části lid. těla

rozlišovat nemoc x úraz, umět ošetřit malá poranění, ohleduplné chování k nemocnému, pravidla při nemoci (pozor na léky), měření teploty

naučit se zásady bezpečného chování

přivolat telefonem první pomoc

znát umístění obvazového materiálu, gum. rukavic

výživa - **poznávat zdravou výživu** a sestavit společně jídelníček

- rozmanitost stravy, důležitost pit. režimu
- vliv stravy na zdraví – ovoce, zelenina, mléčné výrobky
- účast na programu „Zdravé zuby“

zásady stolování

nákup potravin – hra na obchod

návykové látky – odmítání návykových látek (cigaret, drog, alkoholu)

chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci – odmítat komunikaci, umět požádat o pomoc

umět uplatňovat základní pravidla účastníků silničního provozu

- v roli chodce – bezpečná cesta do školy
- seznámit se s nebezpečnými místy v sil. provozu

umět adekvátně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostí

- požární poplach ve škole
- evakuace školy

2.třída

Učivo:

Místo, kde žijeme

- domov - místo, kde bydlím, kde nalézám ochranu, pochopení, soukromí,
popis domova a jeho okolí(slovem, kresbou), společenské činnosti rodiny (návštěvy, výlety, dom.
práce) - zážitky, porovnávání(výměna) zkušeností

bydliště - adresa, telefon

- dům - jeho označení, členění, byt - jednotlivé místnosti, jejich funkce a vybavení

- bezpečně se orientovat v nejbližším okolí bydliště - znát trasu do školy, dokázat pojmenovat významné budovy

- vztahy v místě bydliště - kamarádké, sousedské, hostitelské

důvěra a opatrnost v osobních vztazích

- prostředí v okolí bydliště - činnosti zlepšující a zhoršující prostředí – ochrana zeleně, úklid, odpady, ničení budov, soch apod. – prostřednictvím vycházek, exkurzí, besed

posuzovat okolní životní prostředí – jak já mohu přispět k ochraně životního prostředí (výměna zkušeností)

- škola - znát bezpečnou cestu do školy a ze školy - úloha chodce v silničním provozu, prostředí školy, okolí školy (vycházky); - připomenou riziková místa a situace

poloha v krajině

- obec - bezpečně znát název obce, poloha v krajině;

základní orientace v obci – centrum, význačné orientační body, komunikační síť, dopravní značení, významné budovy v obci – úřad, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, obchody – znát jejich význam, důležitá telefonní čísla 150, 155, 158, 112;

kulturní a společenský život v obci – knihovna, sportoviště, divadlo, kino, muzeum zážitky z těchto akcí (slovem, kresbou)

životní prostředí v obci - ochrana zeleně, třídíme odpad

účast na akci „Den Země“

sledovat změny v nejbližším okolí - jednoduše je popsat

Lidé kolem nás

- bezpečně rozlišovat základní příbuzenské vztahy v rodině - otec, matka, syn, dcera, bratr, sestra, prarodiče; orientovat se v širších příbuzenských vztazích - vyjadřování příbuzenských vztahů v rodině a činností jednotlivých členů rodiny (slovem, kresbou, dramatizací)

- základní společenská pravidla chování mezi lidmi – pozdrav, omluva, řešení konfliktních situací domluvou, nenásilný způsob jednání;

umět se zeptat na vše, co ho zajímá, vyjadřovat svá přání, přiměřeně vyjadřovat své postoje, názory – naučit se chápat nevhodnost neslušných, hrubých výrazů, poukázat na nevhodné chování, diskutovat o něm;

zásady slušného chování ke spolužákům, pracovníkům školy, úcta k dospělým

- život rodiny – řád (pravidla) rodinného života, role v rodině – umět pojmenovat základní povinnosti a úkoly členů rodiny, jejich podíl na chodu domácnosti;

významné události v rodině – narození, setkání, oslavy (vyjadřování vlastních zážitků slovem, kresbou);

péče o nemocné a handicapované členy rodiny, péče o domácí zvířata a rostliny, péče o vybavení bytu, majetek

- význam a potřeby různých povolání a pracovních činností – znát a chápat nejrozšířenější činnosti lidí

- rozlišovat různá povolání (pozorování např. při vycházkách, znázorňování představ o jednotlivých povoláních – slovem, kresbou, dramatizací)

- výsledky práce dospělých

- práce pro sebe, pro jiné – uvědomovat si odpovědnost za výsledky práce

- úcta k práci, vzájemná pomoc

- zařídit jednoduché záležitost – nakoupit běžné předměty, zjistit informaci, vyřídit vzkaz

- volný čas a jeho využití - zábava, umění, koníčky, sport, cestování ; vhodně a nevhodně trávený volný čas

- výroba a řemesla - umět rozpoznat různé materiály kolem nás – dřevo, papír, látka, kov, umělá hmota a jejich využití;

- rozlišovat předměty denní potřeby (oblečení, hygienické potřeby, potřeby na vaření a stolování, školní potřeby, nábytek apod.) od předmětů pro zábavu a zkrášlení života (hračky, knihy, hudební nástroje, fotografie, filmy, sport. náčiní apod.) – práce a manipulace s nimi

- lidé a technika - technika jako výsledek lidského vývoje;

různé druhy techniky – dopravní, stavební, zemědělská, výrobní (sledování činnosti různých strojů při vycházkách)

bezpečné zacházení s nejběžnějšími nástroji a přístroji v domácnosti, umět jednoduché přístroje denního použití ovládat – hračky na baterie, telefon, televizor apod., první pomoc při poranění

Lidé a čas

- části dne - bezpečně znát pojmy: ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer; sestavení vlastního režimu dne – poznat výhody pravidelnosti v denním režimu, porovnávání denního režimu žáků;

pracovní režim – rozlišovat dobu práce a odpočinku, pracovní volno, dovolená, prázdniny

- pojmenovat dny v týdnu – pracovní dny, dny volna, svátky – Velikonoce, Vánoce

- pojmenovat měsíce, roční období, rok – charakterizovat měsíce a roční období, kalendář – sledování významných dat (rodiny školy, státu)

- základní orientace v čase – orientace v hodinách – umět určit celou hodinu; rozlišovat pojmy: teď, před chvílí, za chvíli, dříve, později, včera, zítra, loni, letos, příští rok, v budoucnu, dávno atd.

Rozmanitost přírody

- pozorovat a porovnávat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

- vycházky - pozorování - sledování života rostlin, jejich reakce na proměnné životní podmínky (světlo, teplo, vodu)

- charakterizujeme roční období - práce na jaře, na podzim - pozorování práce na poli, sadu, zahradě, popis pozorovaných skutečností (slovem, kresbou), sklizeň

- třídíme ovoce a zeleninu

rostliny - význam rostlin pro člověka - okrasné, užitkové; stromy jehličnaté a listnaté; zemědělské plodiny, textilní vlákna - len, vlna;

určování některých nejběžnějších rostlin podle charakter. znaků (obrazy, modely, pozorování živých exponátů, vycházky);

péče o pokojové rostliny

práce na zahradě

- živočišné chování lidmi - užitková, hospodářská, domácí zvířata - ptáci, čtyřnozí; popis a určování známých zvířat podle typických znaků (obrazy, modely, vlastní zkušenosti)

péče o drobná zvířata, která chovají doma

vyjadřování pozorovaných skutečností (slovem, kresbou)

- živočišné ve volné přírodě - ptáci, čtyřnozí - popis a určování známých zvířat podle typických znaků (obrazy, modely, vlastní zkušenosti)

vyjadřování pozorovaných skutečností (slovem, kresbou)

Člověk a jeho zdraví

- uplatňovat základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle

- základní části lidského těla

- rozlišovat nemoc X úraz, umět ošetřit drobná poranění, ohleduplné chování

k nemocnému, pravidla při nemoci (pozor na léky), měření teploty

-rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

-nebezpečí zneužití mladšího a slabšího, chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítnout komunikaci, umět požádat o pomoc pro sebe i pro jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

- umět přivolat telefonem první pomoc

- lékařská prohlídka - hra - dokázat popsat lékaři, co mě bolí

- znát umístění obvazového materiálu, gum. rukavic

- návykové látky - odmítání návykových látek (cigaret, drog, alkoholu)

- základy rodinné a sexuální výchovy - rodina ve světě zvířat x rodina lidská; funkce rodiny;

tělesný vzhled - ženský x mužský pól, základní anatomické odlišnosti

období lidského života - vývoj jedince, jeho proměny během života (popis dle obrázků, rodinných fotografií, vlastních vzpomínek, vyprávění jiných členů rodiny)

- výživa - **poznávat zdravý životní styl** a společně sestavit jídelníček;

rozmanitost stravy, důležitost pitného režimu;

vliv stravy na zdraví - ovoce, zelenina, mléčné výrobky

-účast na programu „Zdravé zuby“

- zásady stolování

- nákup potravin - hra na obchod

- umět adekvátně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech - požární poplach ve škole, evakuace školy

3.třída

Místo, kde žijeme

Výstup:

- rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
- pozoruje, popíše změny v nejbližším okolí
- rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- určuje světové strany podle přírodních úkazů, kompasu nebo buzoly
- čte základní údaje z plánu města

Učivo:

- domov - místo, kde bydlím, kde nalézám ochranu, pochopení, soukromí; popis domova a jeho okolí (slovem, kresbou), společenské činnosti rodiny (návštěvy, výlety, dom. práce) - zážitky, porovnávání (výměna) zkušeností
- bydliště – adresa, telefon
- dům - jeho označení, členění, byt - jednotlivé místnosti, jejich funkce a vybavení
- bezpečně se orientovat v nejbližším okolí bydliště - znát trasu do školy, dokázat pojmenovat významné budovy
- vztahy v místě bydliště - kamarádské, sousedské, hostitelské; důvěra a opatrnost v osobních vztazích
- prostředí v okolí bydliště - činnosti zlepšující a zhoršující prostředí - ochrana zeleně, úklid, odpady, ničení budov, soch apod. – prostřednictvím vycházek, exkurzí, besed, posuzovat okolní životní prostředí - jak já mohu přispět k ochraně životního prostředí (výměna zkušeností)
- škola - znát bezpečnou cestu do školy a ze školy - úloha chodce v silničním provozu, prostředí školy, okolí školy (vycházky), poloha v krajině, **riziková místa a situace**
- obec - bezpečně znát název obce, poloha v krajině; základní orientace v obci - centrum, význačné orientační body, komunikační síť, dopravní značení, významné budovy v obci - úřad, policie, hasiči, nemocnice, pošta, nádraží, obchody - znát jejich význam, důležitá telefonní čísla 150, 155, 158, 112;
- kulturní a společenský život v obci - knihovna, sportoviště, divadlo, kino, muzeum - zážitky z těchto akcí (slovem, kresbou)
- místní oblast, okolní krajina - zemský povrch, vodstvo, životní prostředí, světové strany, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu, rostliny a živočichové
- naše vlast - domov, státní symboly
- životní prostředí v obci - ochrana zeleně, třídíme odpad
- účast na akci „Den Země“
- sledovat změny v nejbližším okolí - jednoduše je popsat

Lidé kolem nás

Výstup:

- rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků a jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- odvodí význam a potřebu různých povolání a prac. činností
- dodržuje pravidla pro soužití ve škole

Učivo:

- bezpečně rozlišovat základní příbuzenské vztahy v rodině - otec, matka, syn, dcera, bratr, sestra, prarodiče; orientovat se v širších příbuzenských vztazích - vyjadřování příbuzenských vztahů v rodině a činností jednotlivých členů rodiny (slovem, kresbou, dramatizací)
- základní společenská pravidla chování mezi lidmi - pozdrav, omluva, řešení konfliktních situací domluvou, nenásilný způsob jednání;

- umět se zeptat na vše, co ho zajímá, vyjadřovat svá přání, přiměřeně vyjadřovat své postoje, názory
- naučit se chápat nevhodnost neslušných, hrubých výrazů, poukázat na nevhodné chování, diskutovat o něm
- zásady slušného chování ke spolužákům, pracovníkům školy, úcta k dospělým
- život rodiny – řád (pravidla) rodinného života, role v rodině - umět pojmenovat základní povinnosti a úkoly členů rodiny, jejich podíl na chodu domácnosti
- významné události v rodině - narození, setkání, oslavy (vyjadřování vlastních zážitků slovem, kresbou)
- péče o nemocné a handicapované členy rodiny, péče o domácí zvířata a rostliny, péče o vybavení bytu, majetek
- význam a potřeby různých povolání a pracovních činností - znát a chápat nejrozšířenější činnosti lidí
- rozlišovat různá povolání (pozorování např. při vycházkách, znázorňování představ o jednotliv. povoláních - slovem, kresbou, dramatizací)
- výsledky práce dospělých
- práce pro sebe, pro jiné - uvědomovat si odpovědnost za výsledky práce
- úcta k práci, vzájemná pomoc
- zařídit jednoduché záležitosti - nakoupit běžné předměty, zjistit informaci, vyřídit vzkaz
- volný čas a jeho využití - zábava, umění, koníčky, sport, cestování, vhodně a nevhodně trávený volný čas
- výroba a řemesla - umět rozpoznat různé materiály kolem nás - dřevo, papír, látka, kov, umělá hmota a jejich využití;
- rozlišovat předměty denní potřeby (oblečení, hygienické potřeby, potřeby na vaření a stolování, školní potřeby, nábytek apod.) od předmětů pro zábavu a zkrášlení života (hračky, knihy, hudební nástroje, fotografie, filmy, sport. náčiní apod.) - práce a manipulace s nimi
- lidé a technika - technika jako výsledek lidského vývoje;
- různé druhy techniky - dopravní, stavební, zemědělská, výrobní (sledování činnosti různých strojů při vycházkách)
- bezpečné zacházení s nejběžnějšími nástroji a přístroji v domácnosti, umět jednoduché přístroje denního použití ovládat - hračky na baterie, telefon, televizor apod., první pomoc při poranění

Lidé a čas

Výstup:

- využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- pojmenuje některé kulturní či historické památky, významné události regionu
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině, o činnostech člověka, o zvycích, o práci, o soužití lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

Učivo:

- části dne - bezpečně znát pojmy: ráno, dopoledne, poledne, odpoledne, večer; sestavení vlastního režimu dne - poznat výhody pravidelnosti v denním režimu, porovnávání denního režimu žáků;
- pracovní režim - rozlišovat dobu práce a odpočinku, pracovní volno, dovolená, prázdniny
- pojmenovat dny v týdnu - pracovní dny, dny volna, svátky - Velikonoce, Vánoce
- pojmenovat měsíce, roční období, rok - charakterizovat měsíce a roční období, kalendář sledování významných dat (rodiny školy, státu)
- základní orientace v čase - orientace v hodinách - umět určit hodiny - čtvrt, půl, tři čtvrtě, rozlišovat pojmy: teď, před chvílí, za chvílí, dříve, později, včera, zítra, loni, letos, příští rok, v budoucnu, dávno atd.

- čas jako fyzikální veličina
dějiny jako časový sled událostí, současnost a minulost v našem životě, báje a pověsti - formou obrázků a dramatizace

Rozmanitost přírody

Výstup:

- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti, změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Učivo:

- pozorovat a porovnávat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- vycházky - pozorování - sledování života rostlin, jejich reakce na proměnné životní podmínky (světlo, teplo, vodu)
- charakterizujeme roční období - práce na jaře, na podzim - pozorování práce na poli, sadu, zahradě, popis pozorovaných skutečností (slovem, kresbou), sklizeň
- třídíme ovoce a zeleninu
- rostliny - význam rostlin pro člověka - okrasné, užitkové; stromy jehličnaté a listnaté; zemědělské plodiny, textilní vlákna - len, vlna; určování některých nejběžnějších rostlin podle charakter. znaků (obrazy, modely, pozorování živých exponátů, vycházky)
- péče o pokojové rostliny
- práce na zahradě
- živočichové chováni lidmi - užitková, hospodářská, domácí zvířata - ptáci, čtyřnozí; popis a určování známých zvířat podle typických znaků (obrazy, modely, vlastní zkušenosti) péče o drobná zvířata, která chovají doma vyjadřování pozorovaných skutečností (slovem, kresbou)
- živočichové ve volné přírodě - ptáci, čtyřnozí - popis a určování známých zvířat podle typických znaků (obrazy, modely, vlastní zkušenosti)
- vyjadřování pozorovaných skutečností (slovem, kresbou)
- látky a jejich vlastnosti- třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- voda a vzduch- výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě
- nerosty, horniny a půda - některé hospodářsky významné nerosty a horniny, orientačně vznik půdy
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů

Člověk a jeho zdraví

Výstup:

- **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času**, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Učivo:

- uplatňovat základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle
- základní části lidského těla, základní stavba a funkce, životní potřeby
- rozlišovat nemoc X úraz, umět ošetřit drobná poranění, ohleduplné chování k nemocnému, pravidla při nemoci (pozor na léky), měření teploty
- naučit se zásady bezpečného chování - bezpečné chování při cestě do školy a ze školy, sportu, práci
- osobní bezpečí - sám doma, na ulici, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- nebezpečí zneužití mladšího a slabšího, chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci - odmítnout komunikaci, umět požádat o pomoc
- umět přivolat telefonem první pomoc
- lékařská prohlídka - hra - dokázat popsat lékaři, co mě bolí
- znát umístění obvazového materiálu, gum. rukavic
- návykové látky - odmítání návykových látek (cigaret, drog, alkoholu) - formou modelových situací
- základy rodinné a sexuální výchovy - rodina ve světě zvířat x rodina lidská, funkce rodiny
- tělesný vzhled - ženský x mužský pól, základní anatomické odlišnosti
- období lidského života - vývoj jedince, jeho proměny během života (popis dle obrázků, rodinných fotografií, vlastních vzpomínek, vyprávění jiných členů rodiny)
- výživa - poznávat zdravou výživu a společně sestavit jídelníček
- rozmanitost stravy, důležitost pitného režimu;
- vliv stravy na zdraví - ovoce, zelenina, mléčné výrobky
- účast na programu „Zdravé zuby“
- zásady stolování
- nákup potravin - hra na obchod
- umět adekvátně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech - požární poplach ve škole, evakuace školy

PŘÍRODOVĚDA

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj

OSV 1: Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření

s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

Časová dotace: 4.tř. – 2 hodiny, 5.tř. – 2 hodiny

do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

4.třída

Lidé a čas

Výstupy:

- pracuje s časovými údaji

Učivo:

orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, **denní režim**, roční období

Rozmanitost přírody

Výstupy:

- objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdravý člověka podporovat nebo poškozovat
- založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu
- prakticky měří hmotnost, objem, čas a teplotu

Učivo:

- látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- domácí zvířata - kočka, pes (chov)
- voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti a složení vzduchu, význam pro život
- nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, vznik půdy a její význam
- rostliny, houby a živočichové-znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka, příklady nejčastějších rostlin, živočichů a hub ve sledovaných přírodních společenstvech
- životní podmínky-rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody-odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, živelné pohromy a ekologické katastrofy
- změny neživé přírody-roční období, délka dne

Člověk a jeho zdraví

Výstupy:

- účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, **vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista**
- ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc
- rozpozná život ohrožující zranění

Učivo:

- péče o zdraví, **zdravý životní styl**, -denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- návykové látky a zdraví- návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, krizové situace(šikana, týrání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci - důležitá telefonní čísla, správný způsob volání na tísňovou linku
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci

5.třída

Učivo:

Rozmanitost přírody

- životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi
- podnebí a počasí
- rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy, ochrana a tvorba životního prostředí)
- stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit
- rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana pře nimi
- třídění organismů (obratlovci a bezobratlí, rostliny semenné a výtrusné)
- rostliny, živočichové, houby - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života, výživa a stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- botanické a zoologické zahrady
- rozmanitost přírody v Evropě a ve světě
- podnebná pásma (zařazování organismů)
- samostatné vyhledávání organismů (atlasy, mapy, encyklopedie, ...)
- model Země - globus
- Slunce, planety, sluneční soustava
- den a noc, roční období
- návštěva planetária

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka,
- pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy reprodukce, vývoj jedince
- rodina a partnerství
- biologické a psychologické změny dospívání HIV/AIDS (cesty přenosu)
- péče o zdraví, -zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví, drobné úrazy, a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc, při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravní prostředcích, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)
- přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém

VLASTIVĚDA

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

4.třída

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, co o sobě vím a co ne, můj vztah ke mně samému, moje vztahy k druhým lidem

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: nápady, originalita, tvořivost

Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí: vzájemné poznávání ve třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy: chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc

OSV 8 Komunikace: řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, pravda, lež a předstírání v komunikaci, komunikace v různých situacích

OSV 9 Kooperace: rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci

Morální rozvoj

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající

Chování

VDO Výchova demokratického občana:

VDO 2 Občan, občanská společnost a stát: přijímat odpovědnost za své postoje a činy (zejména v ochraně životního prostředí)

MkV Multikulturní výchova:

MkV 2 Lidské vztahy: právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování (základní morální hodnoty)

EV Environmentální výchova:

EV 1 Ekosystémy: les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo, kulturní krajina

EV 2 Základní podmínky života: voda, ovzduší, půda, ochrana biologických druhů, energie, přírodní zdroje,

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady

a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

MV: Mediální výchova:

MV 1 Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení: hledání rozdílů mezi různými druhy sdělení, chápání podstaty mediálního sdělení

MV 2 Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality: vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti, identifikace společensky významných hodnot

MV 3 Vnímání autora mediálních sdělení: identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení, výrazové prostředky, fungování a vliv médií ve společnosti – vliv a role médií v každodenním životě.

Časová dotace: 4.tř. – 2 hodiny

do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Učivo

Místo, kde žijeme

Výstup:

- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- rozlišuje mezi náčrtů, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě naší republiky
- vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury
- zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest
- rozlišuje hlavní orgány státní moci, symboly našeho státu a jejich význam

Učivo:

- regiony ČR-Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod, kulturní památky, významná města, rekreační střediska, chráněné oblasti naší vlasti
- domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní symboly, armáda ČR
- mapy obecně zeměpisné a tematické - obsah, grafika, vysvětlivky
- naše vlast - Česká republika, přírodní podmínky území, podnebí, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo
- významné osobnosti politického života ČR

Lidé kolem nás

Výstupy:

- vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, ve městě
- rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu řešení
- rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy-
- poukáže v nejbližším prostředí na změny a navrhne možnosti zlepšení život. prostředí města
- orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Učivo:

- rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání
- soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace“
- chování lidí- vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládnutí vlastní emocionality, rizikové situace, chování, předcházení konfliktům
- základní globální problémy-sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

Výstupy:

- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a jevy
- využívá knihoven, literatury jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek
- rozeznává současné a minulé
- objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Učivo:

- orientace v čase-určování času, letopočet, generace, roční období, denní režim
- současnost a minulost v našem životě-proměny způsobu života, státní svátky a významné dny
- regionální památky-péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- báje, mýty, pověsti-rodny kraj, vlast

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

5.třída

OSV 1 Rozvoj schopností poznání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, řešení problémů

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: organizace vlastního času, plánování učení

OSV 4 Psychohygiena: dobrá organizace času, rozumové zpracování problému, hledání pomoci při potížích

OSV 10 Řešení problémů a rozhodovací dovednosti: zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů

OSV 11 Hodnoty, postoje, praktická etika: vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlnost, pomáhající

VMEGS: Orientace ve světě, ve kterém žijeme, naši sousedé v Evropě

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí: doprava a životní prostředí, vlivy průmyslu na prostředí, odpady a hospodaření s odpady, ochrana přírody, změny v krajině

EV 4 Vztah člověka k prostředí: naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví,

Časová dotace: - 5.tř. - 2 hodiny

Učivo:

Místo, kde žijeme

- určování základních a vedlejších světových stran
- rozlišení základních typů map, plánů, náčrtů
- orientace dle mapy, vyhledávání jednoduchých údajů na mapě Evropy a stř. Evropy
- zprostředkování zkušeností z vlastních cest
- pozorování způsobu života v jiných zemích
- Evropa a svět - světadíly, oceány
- EU - evropské státy, města, střediska cest. ruchu
- poloha České republiky v Evropě
- sousední státy České republiky a jejich přírodní podmínky, hospodářská vyspělost
- práce s encyklopediemi, atlasy

Lidé kolem nás

- soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, **principy demokracie**, obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc sociálně slabým, nemocným, společný " evropský dům"
- chování lidí- vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, chování, předcházení konfliktům
- principy demokracie, vlastnictví
- základní globální problémy - problémy společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, přírodní prostředí
- právo a spravedlnost-práva a povinnosti žáků školy, základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a **korupce**, právní ochrana občanů a majetku včetně **nároku na reklamaci**, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy, a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- kultura, - podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura

Lidé a čas

- orientace v čase, časový řád, dějiny jako časový sled událostí, práce s časovými údaji
- letopočet
- využití archivů, knihoven, sbírek muzeí, galerií
- význam kulturních památek České republiky
- státní svátky a významné dny ČR
- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života
- regionální památky, péče o památky
- báje, mýty, pověsti
- nejstarší osídlení vlasti, příchod Slovanů
- první st.útvary na našem území - V. Morava, český přemyslovský stát, počátky křesťanství, počátky českého království, sv. Václav, Cyril a Metoděj
- stát za vlády Karla IV., kulturní památky
- české země v době husitství
- české země v době habsburské monarchie
- národní obrození
- české země v II. pol. 19.století - politický, hospodářský a kulturní rozvoj
- 1. světová válka, vznik Československa, významné osobnosti
- 2. světová válka - období nacistické okupace
- poválečná léta, období totality
- obnova demokracie
- vznik České republiky, charakteristika současného vývoje
- vstup České republiky do EU

INFORMATIKA

Charakteristika vzdělávací oblasti:

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci - ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládnání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem-otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Časová dotace: 1. hodina týdně 4.tř – 5.tř.

INFORMATIKA

4. a 5.třída

Zařazení průřezových témat do INFORMATIKY

- Výchova k myšlení v Evrop. a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Vzdělávací obsah

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy –

- uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
- popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
- vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
- popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo :

- **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

Vzdělávací obsah

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy –

- sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
- ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák sestavuje symbolické zápisy postupů
- popíše jednoduchý problém související s kruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo:

- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

Vzdělávací obsah

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy –

- v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi
- pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo:

- **systémy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

Vzdělávací obsah

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy –

- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

- žák najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo:

- **hardware a software:** digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě:** propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost:** pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa - osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i

k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky.

Oblast je zastoupena vzdělávacími obory - Hudební výchova - Výtvarná výchova

Zde se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění a hudbě, k jejímu aktivnímu vnímání a využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost interpretovat hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňovat hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat i interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání

a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje vizuálně k obraznému vyjádření jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. Je postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Plnění cílových kompetencí - žák je veden:

- k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- k chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- k spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivní překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- k zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Časové rozvržení vzdělávacích oblastí

Hudební výchova - 1. - 5. třída - 1h

Výtvarná výchova - 1. - 3. třída - 1h 4.a 5. třída - 2h

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Zařazení a uplatnění průřezových témat

Osobnostní a sociální výchova - vazba se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimo uměleckého estetického chování a mezilidských vztahů, chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa

Výchova demokratického občana - má vazbu na oblast, v které se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám - umí si obhájit svůj názor, svoji myšlenku ve výtvarném i hudebním vyjádření.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - rozvíjí vztah k evropské a světové kultuře, prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání kulturních souvislostí při respektování svébytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje význam kulturního a historického dědictví jako zdroje poznání a přispívá k emocionální zainteresovanosti na jeho uchování a záchraně.

Multikulturní výchova - v tématech zabývajících se vztahy mezi příslušníky různých národů a etnických skupin - vstřícný postoj k odlišnostem, odlišné myšlení a vnímání světa, odlišné hudební i výtvarné projevy - jejich tolerance

Environmentální výchova - vede k zamyšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí

Mediální výchova - vztah je založen na vnímání specifické řeči znakových kódů, jež média užívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Výstupy:

1. – 3. třída

žák by měl rozpoznávat a pojmenovávat prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), -porovnávat je a třídit na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ

v tvorbě projevoval své vlastní životní zkušenosti, uplatňovat při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace

vyjadřovat rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky

interpretovat podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření,- odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností

na základě vlastní zkušenosti nalézat a do komunikace zapojovat obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

4. - 5. třída

žák by měl při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovávat prvky vizuálně obrazného vyjádření, - porovnávat je na základě vztahů (světlostí poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)

- užívat a kombinovat prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, - v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup, - v prostorovém vyjádření uspořádat prvky ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model

při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřovat na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy

nalézat vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, - uplatňovat je v plošné, objemové i prostorové tvorbě

osobitost svého vnímání uplatňovat v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, - pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volit a kombinovat prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)

porovnávat různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupovat k nim jako ke zdroji inspirace

nalézat a do komunikace v sociálních vztazích zapojovat obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Tyto výstupy od 1. – 5. třídu zvládají na základě daného učiva:

Učivo:

1. Rozvíjení smyslové citlivosti

a) prvky vizuálně obrazného vyjádření

- linie (poznávání různých druhů linií a jejich výrazových možností, ověřování a kultivace vedení linie v různých plastických materiálech, - přítlak, odlehčení, rovnoběžnost, křížení, zhušťování a zředňování čar, násobení linie při vyhledávání správného tvaru) – lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a vnitřního členění přírodních objektů s pohledem do jejich nitra, vyjádření morfologie růstu při kresbě a malbě rostlin s možností dotvářet přírodní formy za základě fantazie, sledování rozvoje citlivé výtvarné linie
- uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech, uplatnění kontrastu a vztahu tvarů, ploch, a barev v plošné kompozici
- tvary (poznávání a zobrazování tvarů a funkcí věcí jako záměrných lidských výtvarů, pozorování tvaru a jeho závislosti na funkci a materiálu, grafický záznam pohybu – kružnice, ovály, elipsy, svíslé, vodorovné šikmé čáry jako prostředky rozvoje kreslířského pohybu ruky
- pozorování tvaru různých užitkových předmětů z hlediska jejich funkce a materiálu, pokusy o jejich výtvarné vyjádření v ploše i prostoru
- sledování a srovnávání tvarů předmětů stejného charakteru a funkce, rozvíjení pozorovací schopnosti a paměti, přibližné vystižení proporčních vztahů zobrazovaných prvků
- objemy (poznávání základních vlastností plastických materiálů, vytváření objemu modelováním, poznávání a zkoušení pevnosti, tažnosti, ohebnosti plastických materiálů a jejich výrazové možnosti, vyjadřování se na základě představ a fantazie
- světlostní a barevné kvality (při hře s barvou poznávání vlastností barev, vyvozování elementárních poznatků o vlastnostech barev a jejich výrazových možnostech, barvy základní, husté, řídké, světlé a tmavé, barvy kontrastní, doplňkové, symbolické funkce barev, výtvarné využití vzniklých náhodností a představ, elementární poučení o teorii barev, - malba vycházející ze skutečnosti i představ
- textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

b) uspořádání objektů do celků

- uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- rozvíjení smyslu pro výtvarný rytmus (rytmické řazení různých přírodních prvků, jejich otisky do plastických materiálů a odlití v sádře, řazení různých tvarů vystřihovaných apod.)
- rytmické řešení plochy s využitím různých prvků ve (2-3) světlých a tmavých barvách
- kompozice plochy s použitím libovolných prvků (např. geometrických)
- řešení úkolů dekorativní charakteru v ploše, zjednodušení prvků a jejich řazení v tvarové a barevné kompozici, symetrická a asymetrická řešení
- seznámení s funkcí písma (sdělnou i výtvarnou), písmeno jako dekorativní prvek, psané, kreslené, stříhané, vytrhávané, základní tvary lineárního kresleného a plošného písma a jeho řazení v jednoduchých krátkých nápisech, ověřování výrazové možnosti písma v hravých a experimentálních činnostech s užitím hotového typografického písma
- poznávání výtvarných principů a možností některých materiálů prostřednictvím experimentálních činností se zaměřením na užitou a dekorativní tvorbu v bytovém prostředí, výběr a vhodnost

materiálů a jejich výtvarného zpracování z hlediska účelu ,možnost změny původní užití a estetické funkce v jinou funkci estetickou

- rozvíjení citlivého vztahu k materiálu a k jeho zpracování s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz na základě experimentálních činností, využívání výrazových možností linie, plochy, tvaru a struktury
- vytváření jednoduchých prostorových objektů a poznávání výtvarného výrazu v jednoduchých prostorových tvarech na základě hry a experimentování
- poznávání smyslu, organizace, funkce a výtvarně estetického účinku reliéfního řešení plochy v architektuře na základě hravých a experimentálních výtvarných činností, funkce barev světlých a tmavých, teplých a studených jako prostorových činitelů

c) reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly

- vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- výtvarné vyjádření vjemů a postojů ke skutečnosti na základě vlastní prožitku dítěte, případně podle vyprávění, četby, filmu rozvíjení dětské představivosti a fantazie ve výtvarném vyjádření, pozorování přírody a činnosti lidí, vztah postavy a prostředí
- výtvarné vyprávění ,od popisu děje k charakteristice postav, jejich vztahů, k vyjádření prostoru
- pozorování přírodních útvarů, rozlišování a hodnocení tvarů, barvy, struktury (otiskování v barvě, frotáž, kresby, vrypy, dotváření a kombinace přírodních materiálů), poznávání krásy neživé i živé přírody na vycházkách
- vyhledávání a výtvarné dotváření přírodnin na základě představ, vytváření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů
- sledování základních přírodních zákonitostí na tvarově zajímavých rostlinách, stromech apod., jejich výtvarné vyjádření formou hry
- rozvíjení prostorového vidění, citění a vyjadřování na základě pozorování prostorových jevů a vztahů(rovnoběžné zobrazování, perspektivní jevy v uměleckých dílech), ověřování výtvarného výrazu vlastní činností
- expresivní volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti
- výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí, základní kompoziční principy,
- vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí, možnost použití redukované barevné škály, využití základních kompozičních zákonitostí, vyjádření prostorových vztahů
- zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností, výtvarné vyjádření hlavy pohádkových bytostí (využití tvarové a barevné nadsázky)

d) smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření

- umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny televize, elektronická média, reklama
- aktivní práce s ilustrací (mezipředmětové vztahy s literární výchovou) , doporučení ilustrátoři: J. Lada, J. Trnka ,J. Čapek ,O. Janeček, A. Born, Z. Smetana, K. Pacovská ..,
- funkce ilustrací a jejich výrazových prostředků(barva, linie, prostor),poznáván í různých vyjadřovacích prostředků porovnáváním ilustrací
- hračka, loutka, maňásek v životě dítěte (výtvarná hodnota, materiály, tvar), hračky současné i minulé, krajové varianty lidových hraček
- seznamování s různými druhy výtvarného umění – malířstvím, grafikou, sochařstvím architekturou (využití vycházek k objevování zajímavých staveb v okolí, výstav, galerií apod.)
- poznávání některých aspektů kultury odívání a kultury bydlení
- průběžné rozvíjení smyslu pro krásu přírody a vztahu k životnímu prostředí,
- návštěvy galerií a výstav
- využití témat této oblasti k besedám a k motivacím výtvarných činností

- rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější optické podoby světa na základě poznávání a srovnávání druhů, případně žánrů současného a historického výtvarného umění, vztahy umění a skutečnosti
- malířství – různé způsoby uměleckého vyjádření skutečnosti (figura, portrét, krajina zátiší)
- sochařství a příroda – tvar přírodní a tvar opracovaný člověkem, socha, plastika
- lidové umění a jeho dekor.
- současná oděvní kultura, mládež, odívání
- výtvarná úprava knihy, ilustrátoři dětských knih a učebnic
- písmo – jeho komunikativní a estetická funkce

2. Uplatňování subjektivity

- prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností - manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- typy vizuálně obrazných vyjádření jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, skulptura, plastika, animovaných film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

3. Ověřování komunikačních účinků

- osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování, odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, jejich porovnávání s vlastní interpretací
- komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu), vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření
- proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

Přístupy k obsahu a organizaci výuky

Pro 1. období výtvarné činnosti jsou charakteristickými rysy odvaha, spontánnost, bezprostřednost, uvolněnost a emocionální přístup k světu, suverénnost a jistota projevu, nedostatek zkušeností a malá kritičnost vlastní výtvarné činnosti, Přetrvává široce rozvinutá fantazie a představivost, vnitřní spřízněnost a blízkost světa pohádek a bájí i vnitřní potřeba vyjádření vlastního postoje k světu. Z metod a forem práce využívá proto učitel především různé hravé činnosti a experimentování. V 2. období začíná být dětská fantazie a představivost korigována rozvíjejícím se intelektem. Žáci postupně přecházejí od hravých činností k uvědomělejší výtvarné práci. Jejich výpověď o vztazích k okolnímu světu je stále bezprostřední, zachovávají si citový vztah k zobrazované skutečnosti. Utváří se a rozvíjí se vztah žáků k volnému výtvarnému umění, užité tvorbě, lidovému umění, k ochraně životního prostředí a kulturního dědictví.

Doporučené materiály a výtvarné prostředky

kresba (uhel, rudka, tužka, dřívko, tuš, křída)
malba (temperové a krycí vodové barvy, paste, voskový pastel)
kombinované techniky, koláž, tiskátka, monotyp, frotáž, dotváření, vrypy, kombinace přírodních materiálů, textilní techniky,
modelovací hlína, modurit, těsto, přírodní materiály, (kaménky, kůra, tráva, plody aj.)
papír – různé druhy, přehýbání, skládání, mačkání, stíhání, trhání, vyklápění, posouvání, dřevěné odřezky, špejle, krabičky plasty, textil, vlna
jednoduché grafické techniky,

panelové stavebnice, makety domů, stromů, obytný prostor , pískoviště

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Výstupy 1.- 3. třída

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- reaguje pohybem na znějící hudbu, zvládá jednoduché lidové tance
- rozlišuje základní hudební nástroje
- rozpozná v hudbě základní hudební nástroje
- odlišuje hudbu vokální, instrumentální a vokálně-instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty

správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu

reaguje pohybem na tempové a rytmické změny

rozliší sílu zvuku

pozorně vnímá jednoduché skladby

do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

1. třída

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování

OSV 2: Sebeznání a sebepečení: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého

OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov

Učivo:

Vokální činnosti

- správné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání
- rytmizace jednoduchých říkadel
- hry s rytmickou a melodickou ozvěnou

Instrumentální činnost

- doprovod na jednoduché rytmické nástroje (Orffův instrumentář)
- rytmický doprovod-hra na tělo

Hudebně pohybové činnosti

- správné držení těla
- jednoduché taneční hry
- chůze, pochod, poskoky

Poslechové činnosti

- rozlišení zvuku, tónu, hlasu mluveného a zpívaného
- rozpoznání základních hudebních nástrojů
- seznámení s hymnou České republiky

2.třída

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování

OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygiena: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 7: Mezilidské vztahy: empatie a pohled na svět očima druhého

OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov

Učivo:

Vokální činnost

- správné a hospodárné dýchání, zřetelná výslovnost, uvolněné zpívání
- dodržování rytmu
- hlavový tón, měkké nasazení

Instrumentální činnost

- doprovod na jednoduché rytmické nástroje (Orffův instrumentář)
- hudební hry (ozvěna, otázka-odpověď)
- rytmický doprovod-hra na tělo

Hudebně pohybové činnosti

- pohybové vyjádření tempa a emocionálního zážitku z hudby
- držení rukou při tanečním pohybu (v bok, vedle sebe a proti sobě)
- pohybové vyjádření stoupání a klesání melodie

Poslechové činnosti

- seznámení s lidovými a umělými písněmi
- poznávání dalších hudebních nástrojů
- skladby dle výběru učitele přiměřené k věku dětí

Hudební teorie

- melodie stoupavá a klesavá
- seznámení s pojmy notová osnova, houslový klíč, noty, takt, taktová čára
- rozlišování tempa (pomalé, rychlé)

3. třída

OSV 1: Rozvoj schopností poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování

OSV 2: Sebepoznání a sebepojetí: moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne

OSV 4: Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění, relaxace

OSV 5: Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích

OSV 6: Poznávání lidí: vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 8: Komunikace: řeč zvuků a slov

Učivo:

Vokální činnost

- pokračování v osvojených činnostech z předešlých ročníků (dýchání, výslovnost, uvolněný zpěv)
- správný pěvecký postoj
- osvojování pěveckého dělení slov
- kánon

Instrumentální činnost

- rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu
- hudební hry
- doprovod na rytmické nástroje a hra na tělo

Hudebně pohybové činnosti

- pohyb podle hudby na místě, vpřed i vzad
- individuální pohybové vyjádření hudby
- taktování - 2/4 takt

Poslechové činnosti

- rozlišování hry hudebních nástrojů ve skladbě
- odlišovat hudbu slavnostní, populární
- rozlišovat sólo - orchestr
- seznámení s významnými českými hudebními skladateli

Hudebné teorie

- hodnota not - nota celá, půlová, čtvrt'ová
- význam pomlky
- takt 2/4, 3/4, 4/4
- seznámení s názvy not
- orientace v notovém záznamu jednoduché melodie

4 tř. a 5.tř

Výstupy:

- zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
  - orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
  - využívá na základě svých schopností hudební nástroje k doprovodné hře skladeb a písní
  - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
  - vytváří v rámci svých schopností jednoduché přede hry, mezihry a dohry
  - provádí elementární hudební improvizace
  - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace
- do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem

propojí vlastní pohyb s hudbou

doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje

odliší tóny podle výšky, síly a barvy

pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

4. třída

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 5 Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8 Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

VMEGS1 Evropa a svět nás zajímá: naši sousedé v Evropě, život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

ENV Vztah člověka k prostředí: prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)

OSV Psychohygiena; dovednosti pro pozitivní naladění a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění-relaxace

OSV: Kooperace a kompetice: dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky

Učivo:

Vokální činnosti

- prodlužování výdechu, vázání tónů

- seznámení s dvojhlasem

- sjednocování hlasového rozsahu (c1-d2)

Instrumentální činnost

- doprovod na rytmické a melodické nástroje-podle vlastních schopností

- rozlišování melodie od doprovodu

- hudební hry

- tvorba přede hry, mezihry a dohry

Hudebně pohybové činnosti

- taktování, pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý a třídobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance

- pohybové vyjádření hudby a reakce na změny-pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků

Poslechové činnosti

- poslech různých žánrů hudby dle výběru učitele
- rozlišování - pochod, polka, valčík
- význam B.Smetany a A.Dvořáka -poslech jejich skladeb
- seznámení s českými i světovými skladateli-dle výběru učitele

Hudební teorie

- stupnice dur
- hodnota not-osminová, čtvrt'ová s tečkou
- seznámení s předznamenáním-bé, křížek
- pojmy: repetice, legato, staccato, hudební forma

5. třída

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí -moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne

OSV 4 Psychohygienu: dovednosti pro pozitivní naladění a dobrý vztah k sobě samému, uvolnění-relaxace

OSV 5 Kreativita cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity, tvořivost v mezilidských vztazích Sociální rozvoj

OSV 6 Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě

OSV 7 Mezilidské vztahy – empatie a pohled na svět očima druhého,

OSV 8 Komunikace řeč těla, řeč zvuků a slov

Učivo:

Vokální činnost

- upevňování vokálních dovedností osvojených v nižších ročnících
- zpěv české hymny a okolnosti vzniku
- hlasová hygiena
- sjednocování hlasového rozsahu (h-d2)

Instrumentální činnost

- rytmizace, melodizace a hudební improvizace
- rytmický doprovod a melodický doprovod (tónika, dominanta)

Hudebně pohybové činnosti

- taktování - čtyřdobý takt
- pohybové projevy odvozené z rytmické složky hudby populární
- vyjádření charakteru poslouchané hudby

Poslechové činnosti

- epizody ze života skladatelů poslouchané hudby
- pojmy: lidová kapela, symfonický orchestr, rocková kapela
- interpretace hudby-slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč)

Hudební teorie

- pojmy: synkopa(pantáta), variace, dirigent, hudební formy
- skupiny hudebních nástrojů
- stupnice moll

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oblastech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků.

Koncepce vzdělávací oblasti vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

1. – Práce s drobným materiálem
2. – Konstrukční činnosti
3. – Pěstitelské práce
4. – Příprava pokrmů

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Žák je veden:

k pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
k osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
k vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku

k poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka

k autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí

k chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení

k orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní orientaci

Časová dotace: 1. – 5. třída 1h týdně - pod názvem **Pracovní činnosti** -

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: já jako zdroj informací o sobě, moje tělo, moje psychika.

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia.

OSV 4 Psychohygienu: sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích

OSV 5 Kreativita: cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality)

EV environmentální výchova

EV 1 Ekosystémy

EV 2 Základní podmínky života

EV 3 Lidské aktivity a problémy životního prostředí

EV 4 Vztah člověka k prostředí

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností :

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní a regionální úrovni
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí

V oblasti postojů a hodnot :

- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Vzdělávací obsah

1. Práce s drobným materiálem

1.- 3. třída

- vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- pracovat podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
pracuje podle slovního návodu a předlohy*

4. – 5. třída

- vytvářet přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu
- využívat při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic
- volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- udržovat pořádek na pracovním místě a dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění*

Učivo:

- stříhání, ohýbání, spojování, propichování, navlékání, svazování, slepování, lisování
- určování vlastností materiálu: tvar, barva, povrch, tvrdost
- rozlišovat přírodní a technický materiál
- seznamování se základními nástroji a pomůckami, s jejich účelem, způsobem, použitím, s jejich vlastnostmi
- vytváření návyku organizace a plánování práce
- osvojovat si základy bezpečnosti a hygieny práce
- práce s modelovací hmotou
- ovládání a požívání pracovních nástrojů a pomůcek, způsob použití, vhodný výběr materiálů a nástrojů
- práce s papírem a kartonem
- překládání, skládání, stříhání, trhání, vystřihování, nalepování, slepování, vystřihování jednoduchých symetrických tvarů z přeloženého papíru, obkreslování podle šablony, jednoduché kartonážní práce, skládanky, vystřihovánky
- určování vlastností papíru: tloušťka, povrch, barva, pružnost, tvrdost, savost aj.
- rozlišovat a pojmenovávat druhy zpracovávaného papíru: novinový, balicí, kancelářský, kreslicí, karton apod. druhy papíru v běžné praxi
- rozlišovat tvary a formáty papíru, určovat vhodný materiál
- práce s textilem
- odměřovat a navlékat nitě, uzlík
- textilní materiály: nitě, bavlnky, šňůrky, stužky, knoflík, spínátka

- práce s jednoduchým stříhem, jednoduché pracovní postupy, drobná oprava oděvu (poutko, knoflík), jednoduchý výrobek z textilu
- lidové zvyky tradice řemesla
- poznání na základě přímých ukázek, videa a filmu, návštěvy regionálních muzeí,
- techniky zpracování – ukázky, zpracování kraslic apod.
- užití přírodnin a přírodních materiálů pro jednoduchou ozdobu, šperk, svícen vánoční ozdoba

Materiál, nástroje a pomůcky

- dřívka, špejle, drátky, hadříky, krabičky, korek bužírka, papír, provázky, sláma, listy, šišky, větvičky, plody semena rostlin nit,
- modelovací hlína, plastelina, modurit, těsto, vosk, podložka, špachtle, nůž, nůžky, drát
- papír různých vlastností a kvality, vzorkovná papíru, karton
- pravítko, lepidlo, jehla
- textilie různého druhu a kvality, šňůrky, stužky, plst', knoflík, nitě, spínátka, vyšívací a látačí bavlnky,
- špendlíky, náprstek, křída, podložka na látání, krejčovský metr

2. Konstrukční činnosti

1.-3. třída

- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

4.-5. třída

- provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž (-dle možností a podmínek – využití **robotických stavebnic**)
- pracovat podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- zná funkci a užití jednoduchých pracovních nástrojů a pomůcek

Učivo:

- seznámení se s návodem a předlohami stavebnice, s jednotlivými částmi, možnostmi užití
- sestavování modelů podle předlohy i podle představy z jednoduchých stavebnic
- vytváření vlastních plošných i prostorových kompozic ze stavebnicových prvků a volného materiálu
- práce se stavebnicemi z kartonových prvků
- sestavování jednoduchých modelů z konstrukčních stavebnic se spojovacími prvky a díly
- sestavování jednoduchých pohyblivých modelů podle předlohy i představy
- montáž, demontáž a údržba některých jednoduchých předmětů
- skupinově pracovat s robotickými stavebnicemi

Materiál, pomůcky a nástroje

- jednoduché stavebnice z plastů, z kartonových prvků, konstrukční stavebnice se spojovacími - prvky a díly, konstrukční stavebnice umožňující uplatnit pohyblivé prvky
- karton, špejle, odřezky, dřeva, lepidlo, brusný papír, spojovací prvky
- nůžky, nůž, měřidlo, lepidlo, šroubovák, maticový klíč

3. Pěstitelské práce

1.-3. třída

- provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování
- pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
pečuje o nenáročné rostliny*

4.-5. třída

- provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
- ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
- volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*zná základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě*

Učivo:

- ošetřování pokojových květin, zalévání, kypření, rosení, hnojení, rozmnožování, jednoduchá vazba a úprava květin
- pěstování některých plodin (hrách, fazole, ředkvička, letničky zelenina)
- úprava půdy, setí a sázení, ošetřování během vegetace, jednocení, hnojení, sklizení, poznávání semen, rostlin, plodů, plevele
- pokusy a pozorování – ověřování podmínek života rostlin, - klíčivost, růst rostlin, rychlení, rozmnožování
- rostliny jedovaté, jako drogy, alergie

Materiál, nástroje a pomůcky

- květináč, truhlík, konévka, kolíky, hrábě, motyčka, lopatka, váza, nůžky

4. Příprava pokrmů

1.-3. třída

- připravit tabuli pro jednoduché stolování
- chovat se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*upraví stůl pro jednoduché stolování
chová se vhodně při stolování*

4.-5.třída

- orientovat se v základním vybavení kuchyně
- připravit samostatně jednoduchý pokrm
- dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování
- udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytnout první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*zná základní vybavení kuchyně
připraví samostatně jednoduchý pokrm
dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce;
poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni*

- uplatňuje zásady správné výživy

Učivo:

- kuchyně – základní vybavení kuchyně, bezpečná obsluha elektrických a plynových spotřebičů
- udržování pořádku a čistoty, čisticí prostředky
- potraviny a jejich jednoduchá úprava – výběr a nákup potravin a jejich skladování
- příprava jednoduchých snídaní, přesnídávek
- jednoduché pohoštění ze studené kuchyně
- úprava ovoce, zeleniny za studena
- nápoje
- úprava stolu a stolování
- jednoduché prostírání – rodinný stůl pro běžné každodenní stolování
- slavnostní prostírání – rodinný stůl pro oslavu narozenin, vánoc
- obsluha a chování u stolu
- zdobné prvky při úpravě stolu, vazba a úprava květin
- technika v kuchyni – historie a význam

Materiál, nástroje a pomůcky

- praktické činnosti realizovat jen v podmínkách třídy a to v rozsahu , který prostor třídy umožní

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě.

V této oblasti se vzdělávání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Seznamují se s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do jíž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků v prožitek z pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově.

Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Škola nabízí veškerý obsah Zdravotní tělesné výchovy.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

- poznávat zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- pochopit zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní i sociální pohody a vnímat radostné - prožitky z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávat člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

získávat základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

- využívat osvojené preventivní postupy pro ovlivňování zdraví v denním režimu
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji
- chápat zdatnost, dobrý fyzický vzhled i duševní pohodu jako významný předpoklad pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti
- aktivně se zapojovat do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Časová dotace:

1.- 5. třída - 2h týdně

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

OSV 1 **Rozvoj schopnosti poznávání:** cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium, rozvoj rytmického cítění.

OSV 2 **Sebepoznání a sebepojetí:** informace o mé osobě

OSV 3 **Seberegulace a sebeorganizace:** regulace vlastního chování

OSV 4 **Psychohygienu:** sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací, hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

OSV 6 **Poznávání lidí:** vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech.

OSV 8 **Komunikace:** cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti; dialog; komunikace v různých situacích; efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci.

Morální rozvoj

OSV 10 **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti:** problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětu, problémy v seberegulaci, ekologické chování při Tv a sportu v přírodě, dopravní kázeň.

VDO Výchova demokratického občana

VDO 1 Občanská společnost a škola

MeV Mediální výchova

MeV 1 Kritické předávání a sledování mediálních sdělení. Sledování školních informací o Tv a sportu.

Očekávané výstupy:

1.- 3. třída

- spojovat pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívat nabízené příležitosti
- zvládat v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usilovat o jejich zlepšení
- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost

reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti

dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách

- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů*

4.-5.třída

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňovat kondičně zaměřené činnosti, projevoval přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- zařazovat do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytvářet varianty osvojených pohybových her
- uplatňovat pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- jednoduše zhodnotit kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reagovat na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- jednat v duchu fair play, dodržovat pravidla her a soutěží, poznávat a označit zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reagovat, respektovat při pohybových činnostech opačné pohlaví
- užívat při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičit podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- zorganizovat nenáročnou pohybovou činnosti a soutěže na úrovni třídy
- změřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími výsledky
- orientovat se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získávat potřebné informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu
zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti*

reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti

dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play

zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla

- zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Učivo:

(Učivo označené kurzívou je pro 2. období 1.stupně.)

1. Činnosti ovlivňující zdraví

- význam pohybu pro zdraví a vývoj organismu žáka, vhodné množství pohybu a jeho rozložení v režimu dne, preventivní význam zdravotně zaměřených činností, příležitosti pro TV a sport ve škole a mimo školu
- cvičení pro každý den (podle věku žáků)
- poznatky a činnosti předchozí etapy (1.období) jsou dále rozvíjeny a doplňovány následujícím učivem :

různé funkce pohybu ve zdravém životním stylu (rozvoj zdatnosti, dovedností, regenerace, kompenzace jednostranného zatížení, vyrovnávání oslabení)

škodlivý vliv kouření, pití alkoholu a požívání drog na zdraví a pohybovou výkonnost znát, že vhodný pohyb pomáhá ke zdravému růstu, rozvoji srdce, kostí, svalů plic aj.

uvědomovat si různé funkce pohybu a využívat je v denním režimu

vědět, že by se měl aktivně pohybovat minimálně 2 hod denně

příprava organismu - příprava pro pohybovou činnost (oblečení, obutí atd.),

- význam soustředění při cvičení, prožívání cviků

- příprava organismu pro různé pohybové činnosti (samostatně s pomocí učitele)

- konkrétní účinky jednotlivých druhů cvičení

- základní technika jednotlivých cviků

- způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů

- podstata únavy, jednostranné zátěže a svalové nerovnováhy

- vhodné podmínky pro jednotlivé druhy cvičení (ve škole, doma)

- základní způsoby kontroly jednotlivých cvičení (spolužák, pocity)

- to vše v návaznosti na vědomosti a dovednosti osvojené v jiných předmětech

- protahovací a napínací (strečinková) cvičení (volená podle účelu

následné nebo předchozí činnosti a pohybové úrovně žáků)

cvičení pro přípravu organismu před různými druhy pohybových činností

význam sledování základních tělesných parametrů pro zdraví i pohybovou činnost

význam přípravy organismu před cvičením

zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla při práci v sedě, ve stoje, při zvedání břemen atd.

cvičení pro správné držení těla v různých polohách (pracovních a cvičebních)

cvičení vyrovnávací – korektivní (podle úrovně oslabení nebo ohrožení jednotlivých žáků)

psychomotorická cvičení

relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití

ovlivňovat své pohybové dovednosti i nedostatky

znát základní nevhodné činnosti, které ohrožují jeho zdraví

rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu

rychlostně silová cvičení po dobu 5-15 s maximální intenzitou a s intervaly odpočinku kolem 2 min.

vytrvalostní cvičení (prováděná v režimu převažujícího oxidativního metabolického krytí) po dobu nad 10 – 15 minut mírnou intenzitou

cvičení pro rozvoj kloubní pohyblivosti(flexibility) a pohybové obratnosti

cvičení dechová

cvičení motivační, tvořivá, napodobivá aj.

znát základní způsoby rozvoje kondičních a koordinačních předpokladů a snažit se o zvyšování jejich úrovně

znát několik základních cviků z každé osvojované oblasti a dovést je s pomocí učitele seřadit do ucelené sestavy

náměty pro cvičení v jiných předmětech (obsah, možný hudební doprovod se mění podle věku žáků)

hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, pravidelné mytí po pohybových aktivitách, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru

vhodné a nevhodné prostředí pro TV a sport, vhodné a nevhodné pohybové činnosti

osobní hygiena při různých pohybových aktivitách i při dalších pohybových aktivitách(plavání, turistika)

- bezpečnost při pohybových činnostech – bezpečná příprava a úklid náradí a náčiní,

- základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu

- první pomoc při drobných poraněních, přivolání pomoci
- bezpečný pohyb a bezpečné chování ve známých prostorech
- základní údržba náčiní a některých částí sportovišť
- ošetření větších poranění, přivolání lékaře

2. Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností

a) pohybové hry a netradiční pohybové činnosti

- základní pojmy související s osvojovanými hrami a používaným náčiním
- základní organizační povely pro realizaci her
- základní pravidla osvojovaných her
- bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách
- využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám
- pohybové hry pro osvojování různých způsobů lokomoce
- pohybové hry pro manipulaci s různým náčiním (podle vyspělosti žáků)
- pohybové hry pro ovlivňování kondičních a koordinačních předpokladů
- pohybové hry zdokonalování nových pohybových dovedností (jako součást jednotlivých témat)
- pohybové hry soutěživé a bojové (podle vyspělosti žáků)
- pohybové hry pro rozvoj pohybové představitivosti a tvořivosti (na základě pohádek, vyprávění, pojmů, pocitů, představ)
- pohybové hry kontaktní (pro procitování vzájemné energie, blízkosti)
- pohybové hry se specifickým účinkem (vyrovnávacím, relaxačním, motivačním aj.)

Při těchto hrách by si žák měl uvědomovat, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, představou, zkušeností. Umět při hře využívat i hračky a jiné předměty než tělocvičné náčiní.

Poznatky a činnosti 1. období jsou dále rozvíjeny a doplňovány následujícím učivem:

základní pojmy související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním
variance her jednoho druhu

využití přírodního prostředí pro pohybové hry

využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní

znát minimálně 10-20 různých pohybových her s jejich změřením

umět pohybově vyjádřit předmět, bytost, zvíře, tvar, náladu

b) základy gymnastiky

- pojmy: základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní

- vhodné oblečení pro gymnastiku, pravidla bezpečnostní při gymnastickém cvičení

- svalové napětí a uvolnění celého těla a jeho částí, gymnastické držení těla, průpravná gymnastická cvičení

- základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení

- průpravná cvičení pro ovlivňování, pohyblivost, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd.

akrobacie – průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu (vpřed)

průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad

průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou

stoj na rukou (dopomocí)

akrobatické kombinace

přeskok – průpravná cvičení pro nácvik gymnastické odrazu z trampolínky

skoky prosté odrazem snožmo z trampolínky
průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku
hrazda – ručkování ve visu
průpravná cvičení pro přešvihy ze shybu stojmo
kladinka – chůze s dopomocí
chůze bez dopomoci
šplhadlo- průpravné cviky na šplh
samotný šplh podle zdatnosti žáků
kruhy – přitahování, houpání podle zdatnosti žáků
komíhání ve svisu

V tomto tématu by si měl žák uvědomit, že gymnastika obsahuje základní druhy cvičení, které napomáhají ke správnému držení těla, ovlivňují obratnost, pohyblivost a sílu.

c) rytmické a kondiční formy cvičení pro děti

- základní pojmy spojené s hudebním a rytmickým doprovodem, osvojovanými prvky a používaným náčiním
- vhodné oblečení a obutí pro tanec a gymnastické činnosti s hudbou
- zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech s hudbou a tanci
- soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa, melodie
- základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla)
- rytmizovaný pohyb
- nápodoba pohybem
- tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem
- tance založené na taneční chůzi a běhu
- názvy základních lidových a umělých tanců
- základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie)
- držení partnerů při různých tancích
- vzájemné chování při tanci
- základy estetické pohybu těla a jeho částí v různých polohách
- změny poloh, obměny tempa a rytmu
- základy cvičení s náčiním (šátek, míč aj.) při hudebním nebo rytmickém doprovodu
- základní taneční krok 2/4, 3/4
- základní tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném

V této části by žák měl vědět, že cvičení s hudebním a rytmickým doprovodem přináší radost, umí 2-3 základní tanečky založené na taneční chůzi a běhu.

Ví, že cvičení s hudbou má své zdravotní a relaxační účinky na organismus, umí poznat hezký i nezvládnutý pohyb, snaží se o samostatné estetické držení těla, nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví, umí několik lidových tanců, valčíkový a polkový.

d) průpravné úpoly – přetahy a přetlaky

- V rámci témat Pohybové hry a Průpravná kondiční cvičení.

e) základy atletiky

- pojmy: základní pojmy týkající se běhů, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště
- zjednodušené startovní povely a signály
- vhodné oblečení pro atletické činnosti
- základy bezpečnosti při atletických činnostech

- průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti, běžecké vytrvalosti, odrazové síly a obratnosti

pojmy: základní disciplíny, části běžecké dráhy a skokanských sektorů, pomůcky pro měření základy techniky běhů, skoků a hodů

startovní povely

základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů

průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti

běh

rychlý běh na 20 až 60 m,

motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků)

základy nízkého a polovysokého startu

běžecká abeceda

rychlý běh do 60 m

vytrvalý běh do 1000m na dráze (technika běhu)

běh v terénu až do 15 minut

nízký start (na povel, polovysoký start

skok

- skok do dálky z místa a chůze

- skok do dálky z rozběhu – odraz z pásma širokého 50 cm (ze 3 až 4 dvojkroků)

- odraz z břevna (5 – 7 dvojkroků)

- skok do výšky (skrčný, střížný) z krátkého rozběhu

- rozměření rozběhu

hod

hod míčkem z místa, hod z chůze

hod míčkem z rozběhu

spojení rozběhu s odhodem

Atletické činnosti v tělocvičně, na hřišti i v terénu spojovat s bezpečností v konkrétních podmínkách. Činnosti v terénu – přírodě propojovat s environmentální výchovou (ochranou přírody), případně dopravní výchovou.

Při soutěžích (přípravě a vyhodnocování výsledků) používat výpočetní techniku, využívat prvky mediální výchovy.

Od 4. ročníku jsou zařazovány prvky mediální výchovy směřující dovednostem prezentovat informace ze soutěží.

V této kapitole by měl žák vědět, že běhy, skoky a hody jsou vedle plavání nejvhodnějším přirozeným pohybem, který všestranně ovlivňuje organismus žáka.

Měl by chápat význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti a snaží se ho spontánně i uvědoměle řadit do pohybového režimu (s pomocí učitele a rodičů)

Učivo označené kurzívou je pro 2. období 1. stupně.

f) základy sportovních her

- základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, nácíním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště

- základní sportovní hry

- základy bezpečnosti hygieny při sportovních hrách

- držení míče jednoruč a obouruč

- manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou, nohou)
- základní přihrávky rukou a nohou (vyvolenou i opačnou)
  - základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher)
- základní spolupráce ve hře
- základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání
- vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry
- průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (minifotbal, minibasketbal, miniházená, florbal)
- udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu
- přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem)
- vedení míče (driblinkem, nohou)
- střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba jednoruč ze země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa i z pohybu, vyvolenou rukou, nohou)

V této kapitole by měl žák chápat činnosti s míčem jako vhodné a emotivní činnosti a využívat je v pohybovém režimu.

Žák by si měl uvědomovat význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností a herního myšlení (tvořivosti), uplatňuje zásady fair-play jednání ve hře

g) turistika a pobyt v přírodě

- základní pojmy spojené s vycházkami, výlety do přírody, s používanými pomůckami, oblečení, orientací atd.
- způsob pohybu v terénu, chování v přírodě
- oblečení pro turistiku, obsah batohu
- první pomoc při drobných poraněních
- ochrana před ohněm, popálením
- základní zásady bezpečnosti a hygieny při turistice a pobytu v přírodě
- základní dopravní a turistické značky
- stravování a pití na turistické akci
- orientace v přírodě podle přírodních úkazů, aplikace znalostí o rostlinách, zvířatech
- elementární ochrana přírody
- chůze v terénu (ve skupině, pochodovém tvaru) do 8 km
- chůze, běh po vyznačené trase (s překonáváním přiměřených přírodních překážek, s vykonáváním různých pohybových úkolů)
- aplikace pohybových her v přírodním prostředí
- základní dovednosti spojené s tábořením (pomoc dospělému při stavbě stanu, přípravě pokrmu, rozdělávání ohně)
- ošetření drobných poranění v improvizovaných podmínkách
- další pojmy spojené s pěší turistikou, s orientací podle mapy a buzoly, výzbrojí a výstrojí, přípravou tábořiště
- způsob pohybu v náročnějším terénu
- základy ochrany přírody
- přeprava v různých dopravních prostředcích
- osobní lékárnička
- čtení z mapy
- zásady přípravy a dokumentace turistické akce
- první pomoc při závažnějších úrazech

- aplikace znalostí z jiných předmětů (stopy zvířete, druhy rostlin, historické děje)
- chůze v terénu do 15 km
- chůze a běh po vyznačené trase i podle mapy
- aplikace pohybových dovedností s využitím přírodních překážek a předmětů
- základní dovednosti spojené s tábořením (zakládání tábořiště, zakládání a rušení ohně, příprava jednoduchých jídel, zacházení s nožem, oprava oděvu, vázání uzlů)
- ošetření závažnějších poranění
- příprava pochodové trasy, základní dokumentace o turistické akci (s pomocí učitele)

Tato kapitola vede žáka, aby si uvědomil, že turistika a pobyt v přírodě patří k nejzdravějším pohybovým aktivitám.

Učivo této kapitoly je zpravidla realizováno při činnostech v přírodě. Osvojování učiva navazuje na poznatky a dovednosti z jiných předmětů.

h) plavání - probíhá základní plavecká výuka v rámci plavecké školy (1.-5. tř.)

- hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- V této kapitole žák ví, že plavání je jedna z nejzdravějších pohybových činností, uvědomuje si nebezpečné plavání v neznámé vodě a přeceňování sil.

ch) sáňkování

- základní pojmy s osvojovanými dovednostmi, výstrojí, terénem
- zásady bezpečnosti při sáňkování
- průpravné činnosti pro seznámení se sněhem
- uvědomovat si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví
- znát zásady přivolání pomoci

i) bruslení

- nebezpečí vstupu na zamrzlou přírodní vodní plochu
- pohyb na ledu bez bruslí (odstraňování zábran, strach ze zamrzlé plochy)
- klouzání vyvolanou nohou vpřed

-základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi výstrojí a výzbrojí, prostory pro bruslení

- zásady hygieny a bezpečnosti při pohybu na ledě, nebezpečí bruslení na zamrzlé přírodní vodní ploše

- vhodné a bezpečné oblečení pro pohyb na ledě

- zatáčení na obou bruslích

Plnění tohoto učiva záleží na vhodných podmínkách (vybavenost žáků).

3. Činnosti podporující pohybové učení

- **komunikace v TV** – základní pojmy spojené s osvojovanými činnostmi, cvičebními prostory a vybavením
  - smluvené povely, signály, znamení, gesta aj. prostředky komunikace při TV a sportu
  - základní organizační činnosti na smluvené povely, signály(zaujímání a změny míst apod.)
  - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení, osvojovanými činnostmi, základními polohami a pohyby (postupně se rozvíjí podle úrovně žáků)
  - základní význam jednotlivých druhů cvičení, a jejich použití v denním režimu
  - základní pojmy spojené s novými pohybovými činnostmi a prostředím
  - cvičení v nástupovém a pochodovém tvaru
- **organizace při TV** – organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
  - organizace některých činností a soutěží, rozhodování
- **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály, a symboly
  - bezpečný pohyb a chování i v méně známých prostorech (bazény), jednání fair play
  - ekologické chování při sportu v přírodě a TV
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží (podle situace, vypslosti žáků , vždy jsou předem dány i společně s žáky dohodnuty)
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
  - sledování základních výkonů a jejich záznam (školní olympiáda)
- **zdroje informací o pohybových činnostech** – sledování školních informací o TV a sportu
  - základní zdroje informací o TV a sportu (časopisy, knihy, televize, rozhlas aj.)

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

- prvky Zdravého TV jsou využívány v povinné TV

1.-3. třída

- uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
- zaujímá správné základní cvičební polohy
- zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech
zaujímá správné základní cvičební polohy
zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením*

4.-5. třída

- zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
- zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele
- upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

*zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování
zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele*

upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením

Učivo:

1. Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení

- zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti

2. Speciální cvičení

- základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy: lokální a celková relaxace, správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen, protažení prsních a bederních svalů, zadní stran stehen a ohybačů kyčle, posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu, zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu, uvolňování páteře, rotační cvičení, správný dýchací stereotyp

- základní technika cvičení

- oslabení vnitřních orgánů – rozvoj hlavních pomocných dýchacích svalů, hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži, adaptace na zvýšenou zátěž, cvičení koordinace a rovnováhy

- oslabení smyslových nervových funkcí – koordinace pohybu, rovnovážné polohy, rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu, cvičení s hudebním doprovodem orientace v prostoru, zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání

3. Všeobecně rozvíjející pohybové činnosti

- pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV

CIZÍ JAZYKY

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cizí jazyky přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci na mezinárodních projektech.

Cílové zaměření směřuje k utváření a rozvíjení *klíčových kompetencí* tím, že vede žáka:

k chápání cizího jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání

k rozvíjení pozitivního vztahu nejen k mateřskému jazyku, ale i k jazykům jiných národů

k vnímání a postupnému osvojování cizího jazyka jako bohatého mnohotvárného prostředku k získávání a předávání informací i ke sdělování svých postojů, názorů, vyjadřování svých potřeb i prožitků

k zvládnutí běžných pravidel mezinárodní mezilidské komunikace a rozvíjení pozitivního vztahu k cizímu jazyku

k samostatnému získávání cizojazyčných informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s cizojazyčnými jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření

k získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu v cizím jazyce jako prostředku prosazení sebe sama

ke sdílení zážitků z čteného textu, k rozvíjení pozitivního vztahu k cizojazyčné literatuře i k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání slyšené podoby cizího jazyka

Výuka cizího jazyka je realizována od 3. ročníku a ve všech ročnících má předmět komplexní charakter.

Na naší škole je vyučován **německý jazyk** (vzhledem k regionálnímu uplatnění jazykových dovedností) a **anglický jazyk**.

Časová dotace: 3.tř – 3 hodiny, 4.tř. - 3 hodiny, 5.tř. - 3 hodiny

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Německý jazyk a Anglický jazyk

1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- * rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- * zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- * rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- * rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- * přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- * píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

Produktivní řečové dovednosti

- rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Žák

- * se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- * sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- * odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

pozdraví a poděkuje

sdělí své jméno a věk

vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- * vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům
- * rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Žák

- * napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- * vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Uplatnění průřezových témat ve výuce cizích jazyků

Osobnostní a sociální výchova

- prostřednictvím tématu mezilidských vztahů, vztahů mezi členy rodiny, kamarády, komunikaci, v sebepoznání a poznání jiných lidí, dobrý vztah k lidem jiné národnosti a kultury, v organizaci svého volného času, podporuje rozvoj dovedností duševní hygieny

Výchova demokratického občana

- v tématech vztah k domovu a vlasti, vztah k lidem jiných demokratických společností, v porovnávání norem, hodnot v naší společnosti s normami a hodnotami jiných národů, v posuzování a hodnocení společenských jevů a problémů z pohledu lokálního, národního, evropského i globální dimenze

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- v tématech o Evropě, zemích, v nichž se hovoří těmito cizími jazyky, mezinárodní komunikaci, společné znaky a odlišnosti národů, jejich národní zvyky a tradice
- orientace v evropském prostředí, styl života a kultura v německy a anglicky mluvících zemích
- klíčové mezníky evropské historie, Evropská unie

Multikulturní výchova

- v tématech mezilidských vztahů ve škole, v rodině u nás i v německy a anglicky mluvících zemích
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- vnímání odlišností národnostních znaků jako zdroj k obohacování
- komunikace v cizím jazyce jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání

Environmentální výchova

- v tématech rozvoje mezinárodní spolupráce v péči o životní prostředí, ochrana přírody a kulturních památek

Mediální výchova

- vnímání mluveného i psaného projevu v cizím jazyce, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů, obohacování slovní zásoby, uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, mezinárodní komunikace
- využití cizího jazyka jako zdroje informací, zábavy i naplnění volného času (internet, televize)
- využití cizího jazyka jako nástroje mezinárodní komunikace

Německý jazyk

1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Žák

- * rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- * zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- * rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- * rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- * přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- * píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

3.třída

Tematický okruh: Škola a školní potřeby

škola – školní potřeby, pojmenovat nejpoužívanější školní věci; základní barvy; čísla

čas – základní časové údaje: dny v týdnu, čísla

volný čas a zájmová činnost – kamarádi – vlastní jména, pozdrav, oslovení, bydliště, telefon; hry a hračky – pojmenování nejběžnějších hraček

Gramatika:

podstatná jména se členem určitým a neurčitým v 1.pádě č. j.

přídavná jména v přísudku;

vazba „von“; otázka zjišťovací a doplňovací

Komunikativní dovednosti:

posouzení richtig x falsch, minialogy, jednoduchý popis – směry

Tematický okruh: Já a moje rodina, bydliště

Představit sám sebe, pojmenovat členy rodiny - otec, matka, bratr, sestra, dědeček, babička; vlastní jména členů rodiny

Gramatika:

slovosled ve větě oznamovací;

tvoření otázek;

1., 2. a 3. osoba j. č. a 1. osoba mn. č. sloves heißen, sein a wohnen;

osobní zájmena ich, du, er, sie, wir

přivlastňovací zájmena mein, dein;

W-otázky wer, wo, wie

Komunikativní dovednosti:

pozdrav, poděkování, představení se, souhlas, nesouhlas, bydliště a telefonní číslo

příroda - pojmenovat některá typická domácí zvířata, typické rostliny – strom, kytky, tráva

svátky – Velikonoce, Vánoce – tradice, zvyky – porovnání u nás a v německy mluvících zemích

2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Žák

- * rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- * rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojených témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- * rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností a má k dispozici vizuální oporu

MLUVENÍ

Žák

- * se zapojí do jednoduchých rozhovorů
- * sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat
- * odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat a podobné otázky pokládá

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Žák

- * vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojeným tématům
- * rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

PSANÍ

Žák

- * napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- * vyplní osobní údaje do formuláře

4.třída

Tematický okruh: Činnosti a koníčky, kamarádi z německy mluvících zemí, hry a hračky
volný čas a zájmová činnost – kamarádi – správná výslovnost cizích vlastních jmen, pozdrav, oslovení, adresa, telefon;

Gramatika:

přídavná jména v přísudku;

vazba „von“; otázka zjišťovací a doplňovací

časování sloves bez změny kmenové samohlásky v přítomném času;

sloveso haben;

4. p. podstatných jmen se členem neurčitým;

vazba „am Montag“;

zápor nicht a kein

Komunikativní dovednosti:

telefonování, jednoduché vyprávění, dopis s obrázkou; jednoduchý rozhovor, jednoduché příkazy a adekvátní reakce na ně, správná výslovnost některých vlastních jmen zeměpisných v německy mluvících zemích, jména a příjmení osob

Tematický okruh: Narozneniny a jejich oslava, základní časové údaje, čísla
čas – základní časové údaje: dny v týdnu, orientačně měsíce, roční období, hodiny, narozneniny
Gramatika:

4. p. podstatných jmen se členem určitým;

vazba „ich möchte“;

časové údaje s předložkami um, am, im;

množné číslo některých podstatných jmen pouze lexikálně

Komunikativní dovednosti:

pozvání, blahopřání, krátký vzkaz, jednoduché sdělení časových informací, jednoduché reakce

5.třída

Tematický okruh: Cestování po německy mluvících zemích – stručná charakteristika německy mluvících zemí (Německo, Rakousko, Švýcarsko), která podává základní zeměpisné údaje a informace o nejvýznamnějších městech; turistické cíle a zajímavosti, orientace na mapě Evropy; správná výslovnost vlastních jmen zeměpisných, měna v něm. mluvících zemích, kultura a politické údaje

Byt, bydlení, činnosti, koníčky

Gramatika:

upevňování časování pravidelných sloves a sloves sein a haben;

časování nepravidelných sloves se změnou kmenové samohlásky;

časování některých nejfrekventovanějších sloves s odlučitelnými předponami;

předložka in ve 3.p. (na otázku Wo?)

Komunikativní dovednosti:

čas – základní časové údaje: dny v týdnu, měsíce, roční období

rozhovory s časovými údaji – obměny, tvoření; časové údaje s předložkami um, am, im;

vyprávění o tom, co rádi děláme s využitím časových údajů; využití číselných údajů,

dramatizace jednoduché pohádky

Tematický okruh: Denní a týdenní program, školní rozvrh hodin; nákupy – pojmenovat nejběžnější potraviny, hra na obchod, čísla

Gramatika:

předložka in se 4. p.;

předložka zu;

časování způsobového slovesa können

další základní číslovky (dle schopností žáků)

množné číslo některých podstatných jmen

Komunikativní dovednosti:

rozhovory – pozdravy, požádání o věc(i) při nakupování, poděkování, placení, rozloučení

Tematický okruh: Dopravní prostředky, cestování, orientace v plánu města; části lidského těla, nemoc

Gramatika:

další předložky se 3. p. – mit, von, bis, nach;

časování způsobového slovesa müssen;

vazba „ich möchte“

Komunikativní dovednosti:

orientace v plánu města, jednoduchý popis cesty; vyjádření bolesti, nemoci

Tematický okruh: Oblečení, móda – pojmenovat nejběžnější části oděvů; počasí

Gramatika:

užívání dalších nepravidelných sloves se změnou kmenové samohlásky;

užívání dalších sloves s odlučitelnými předponami;

přivlastňovací zájmena sein, ihr

Komunikativní dovednosti:

jednoduchý popis situace (počasí, činnosti, oblečení, časové údaje), jednoduché rozhovory,

svátky – Velikonoce, Vánoce – tradice, zvyky – porovnání u nás a v německy mluvících zemích
do výuky zahrnovat práci ve výukových programech na PC

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV Osobnostní a sociální výchova

MkV Mezilidské a kulturní vztahy

VMEGS – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

EV Environmentální výchova

MV Mediální výchova

3. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě.

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vl. chování.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

4. ročník

MkV 1 Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích.

5. ročník

OSV 4 Psychohygienu: organizace a plánování volného času.

MkV 1 Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně, poznávání vlastního kulturního zakotvení.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

MkV 4 Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování

ANGLICKÝ JAZYK

3. třída

Mluvení:

Žák:

řídí se jednoduchými verbálními pokyny učitele (se kterými se v průběhu výuky setkal – „Classroom Language“)

rozumí jednoduchým otázkám učitele, které jsou sdělovány s pečlivou výslovností; reaguje na tyto otázky verbálně i neverbálně

rozumí pomalému a správně vyslovovanému dialogu (nahrávka, vyučující)

rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností (s pomocí vizuální opory)

reprodukuje a používá slovní zásobu, slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal (reprodukuje slovní zásobu z tematických okruhů v přiměřeném rozsahu)

srozumitelně vyslovuje slova z daných tematických okruhů (pojmenuje slova dle vizuální opory)

pozdraví, řekne základní údaje o sobě samém

rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu (s vizuální oporou)

vyhledává potřebné informace v jednoduchém textu, který se vztahuje k tematickým okruhům (s vizuální oporou)

čte a vyslovuje srozumitelně jednotlivá slova, slovní spojení z tematických okruhů

Psaní:

Žák:

Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy, přečte je

Přiřazuje psanou podobu slova s mluvenou podobou či obrázkovou předlohou

Tematické okruhy:

Já a moje rodina, bydliště

Škola a školní potřeby

Učivo:

Pozdravy

Základní osobní údaje

Vyjádření souhlasu, nesouhlasu

Jednoduché pokyny (i v textu)

Písničky a říkanky

Barvy

Číslovky

Abeceda

Jazykové prostředky:

Lexikálně:

Člen určitý/neurčitý a základní podst.jména

Množné číslo podstatných jmen

Základní významová slovesa (to) be; (to) have

Modální sloveso can

Kladná a negativní odpověď

Vyjádření libosti pomocí „like“

Pravopis - spelling

Předložky místa – in, on, under

4. třída

Poslech s porozuměním:

Žák:

reaguje na jednoduché, každodenní fráze běžně užívané (classroom language)

reaguje na základní, každodenně užívané příkazy a žádosti

respektuje základní komunikační pravidla, na otázky učitele reaguje verbálně, neverbálně

rozumí smyslu přiměřeně obtížných nahrávek a na základě této nahrávky v ní vyhledává informace

Mluvení:

Žák:

pozdraví a rozloučí se

fráze Everyday English – reaguje na ně a ptá se spolužáků
vyjádří jednoduché základní informace o sobě samém
popíše obrázky (obměňuje osvojenou slovní zásobu dle probraných tematických okruhů)
jednoduše o něco požádá, poděkuje
táže se základních otázek každodenně užívaných

Čtení s porozuměním

Žák:

čte nahlas a srozumitelně krátký text se známou slovní zásobou
s vizuální oporou v textu vyhledává požadované informace
vyhledává známou slovní zásobu, slovní spojení v jednoduchých textech

Psaní:

Žák:

jednoduše popíše obrázek
vyhledá neznámá slova v obrázkovém slovníku
vyplňuje vlastní jazykové portfolio

Tematické okruhy:

Happy Birthday

My house

My favourite meal

Sports and Games

Učivo:

Blahopřání

Plakát, pozvánka

Jednoduchá žádost, popis, poděkování

Jednoduché pokyny ve škole (i v textu)

Písničky a říkanky

Jazykové prostředky:

Základní přídavná jména

Osobní a přivlastňovací zájmena

Vazba there is, there are

Slovesa (to) be; (to) have

Otázka, krátká odpověď

Can, can not

Přítomný čas prostý

5. třída

Poslech s porozuměním:

Žák:

porozumí jednoduchým a krátkým otázkám (učitele, i v textu), související s osvojovanou slovní zásobou (viz tematické okruhy)

rozumí jednoduchému poslechovému textu, který souvisí s tematickými okruhy; odpovídá na otázky kladené k tomuto textu (s vizuální či zvukovou oporou) + zachytí konkrétní informaci
porozumí smyslu jednoduchých vět, které se vztahují k osvojovaným tématům v projevu (je pronášen zřetelně, pomalu + vizuální či zvuková opora)

Mluvení:

Žák:

zapojí se do jednoduchých, pomalu vedených rozhovorů

používá základní zdvořilostní obraty (classroom language; everyday English)

zapojí se do jednoduchých rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, rodině, kamarádovi, zvířatech, předmětech, činnostech aj. (viz probrané tematické okruhy)

reprodukuje hlavní myšlenku textu s pomocí vizuální opory

udává základní osobní údaje (věk, bydliště, záliby, co umí, co má/nemá rád), používá jednoduchá slovní spojení (everyday English)

popíše situace, skutečnosti, se kterými se běžně setkává

táže se základních otázek každodenně užívaných; ptá se na konkrétní informace, které se vztahují k osvojovaným tématům

mluví krátkými větami v zadané roli

mluví o sobě samém

svými slovy vyjadřuje smysl textu, který se vztahuje k osvojovaným

Čtení s porozuměním

Žák:

čte nahlas a srozumitelně (i vyslovuje) krátký text se známou slovní zásobou
s vizuální oporou v textu vyhledává požadované informace

vyhledává známou slovní zásobu, slovní spojení v jednoduchých textech

reprodukuje základní informace související s textem (používá jednoduchých slovní spojení)

neznámé slovo vyhledá v cizojazyčném slovníku

Psaní:

Žák:

napiše jednoduchý text s použitím jednoduchých slovních spojení (související s osvojovanými tematickými okruhy); popis situace, skutečnosti, obrázku

sestaví s použitím jednoduchých slovních spojení krátký text, popisující obrázek, text

vyplňuje vlastní jazykové portfolio – vyplní osobní údaje do formuláře

osobní údaje

Tematické okruhy:

Great Britain

USA

Animals and ZOO animals

Povolání

Učivo:

Blahopřání

Plakát, pozvánka

Pohlednice

Přání (Vánoční, Velikonoční)

Jednoduchá žádost, popis, poděkování

Myšlenkové mapy

Písničky a říkanky

Jazykové prostředky:

Základní přídavná jména

Osobní a přivlastňovací zájmena

Vazba there is, there are

Slovesa (to) be; (to) have (otázka, zápor; plné, zkrácené tvary)

Základní + řadové číslovky

Otázka, krátká odpověď

Can, can not

Přítomný čas prostý

Přítomný čas průběhový

Word order – slovosled

Plnovýznamová slovesa pro každodenní činnost

Práce s tabulkou + seznámení se – přehled nepravidelných sloves (minulý čas prostý)

Pravopis osvojených slov

Základní zdvořilostní obraty (omluva, prosba, žádost, lítost, nálada, pocity aj.)

Wh.. otázky

Uplatnění průřezových témat ve výuce cizích jazyků

Osobnostní a sociální výchova

- prostřednictvím tématu mezilidských vztahů, vztahů mezi členy rodiny, kamarády, komunikaci, v sebepoznání a poznání jiných lidí, dobrý vztah k lidem jiné národnosti a kultury, v organizaci svého volného času, podporuje rozvoj dovedností duševní hygieny

Výchova demokratického občana

- v tématech vztah k domovu a vlasti, vztah k lidem jiných demokratických společností, v porovnávání norem, hodnot v naší společnosti s normami a hodnotami jiných národů, v posuzování a hodnocení společenských jevů a problémů z pohledu lokálního, národního, evropského i globální dimenze

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- v tématech o Evropě, zemích, v nichž se hovoří těmito cizími jazyky, mezinárodní komunikaci, společné znaky a odlišnosti národů, jejich národní zvyky a tradice
- orientace v evropském prostředí, styl života a kultura v německy a anglicky mluvících zemích
- klíčové mezníky evropské historie, Evropská unie

Multikulturní výchova

- v tématech mezilidských vztahů ve škole, v rodině u nás i v německy a anglicky mluvících zemích
- rovnocennost všech etnických skupin a kultur
- vnímání odlišností národnostních znaků jako zdroj k obohacování
- komunikace v cizím jazyce jako nástroj dorozumění a celoživotního vzdělávání

Environmentální výchova

- v tématech rozvoje mezinárodní spolupráce v péči o životní prostředí, ochrana přírody a kulturních památek

Mediální výchova

- vnímání mluveného i psaného projevu v cizím jazyce, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů, obohacování slovní zásoby, uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, mezinárodní komunikace
- využití cizího jazyka jako zdroje informací, zábavy i naplnění volného času (internet, televize)
- využití cizího jazyka jako nástroje mezinárodní komunikace

Tematické okruhy průřezových témat zařazené do předmětu

OSV	Osobnostní a sociální výchova
MkV	Mezilidské a kulturní vztahy
VMEGS	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
EV	Environmentální výchova
MV	Mediální výchova

3. ročník

OSV 1 Rozvoj schopnosti poznávání: cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení a studium.

OSV 2 Sebepoznání a sebepojetí: informace o mé osobě.

OSV 3 Seberegulace a sebeorganizace: regulace vl. chování.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

4. ročník

MkV 1 Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

VMEGS 1 Evropa a svět nás zajímá: život dětí v jiných zemích.

5. ročník

OSV 4 Psychohygienu: organizace a plánování volného času.

MkV 1 Kulturní diferenciaci: zvyky a tradice, písně, poznávání vlastního kulturního zakotvení.

MkV 2 Lidské vztahy: tolerantní vztahy s jinými lidmi - příběhy dětí.

MkV 4 Multikulturalita: význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání, využívá vlastních zkušeností žáků z cestování.

HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení jsou zpracována na základě vyhlášky MŠMT č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání.

Obecné zásady:

- při hodnocení, průběžné i celkové klasifikaci učitel uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi
- při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáků, k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici
- podklady pro klasifikaci učitel získává:
  - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
  - zkouškami písemnými, ústními, praktickými, pohybovými, didaktickými testy
- písemnou práci z učiva za delší období (čtvrtletní práce) přesahující 30 minut mohou žáci psát v jednom dni pouze jednu
- na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období – přihlíží se k systematičnosti v práci žáka, stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období
- v předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě

Hodnocení a klasifikace

A. v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuze. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuze. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuze. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuze. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuze. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Hodnocení a klasifikace žáků se spec. vzdělávacími potřebami

A. v předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

- ovládá bezpečně požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myšlení pohotové, dobře chápe souvislosti, myslí logicky správně
- je schopen samostatně studovat vhodné texty
- pracuje uvědoměle a aktivně v týmu, jeho působení je velmi přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se výstižně a poměrně přesně
- umí a používá kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce pracuje samostatně

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v podstatě uceleně ovládá požadovaná fakta, pojmy, definice a poznatky
- myslí logicky správně
- je schopen s menší pomocí samostatně studovat vhodné texty
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je přínosné
- je schopen téměř vždy sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- vyjadřuje se méně výstižně, ale poměrně přesně
- umí a dovede použít kompenzační pomůcky
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- po zadání práce učitelem pracuje s jistotou

Stupeň 3 (dobrý)

- má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v logice se vyskytují chyby
- je schopen studovat vhodné texty podle návodu učitele
- pracuje částečně aktivně v týmu, jeho působení je částečně přínosné
- je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů s dopomocí učitele
- vyjadřuje se obtížně a nepřesně
- dovede použít kompenzační pomůcky s návodem učitele
- pracuje spolehlivě s upraveným textem
- nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat

Stupeň 4 (dostatečný)

- má závažné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti požadovaných faktů, pojmů, definic a poznatků
- v myšlení se vyskytují závažné chyby
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty
- práce v týmu se pouze účastní, jeho působení je občas přínosné
- málokdy je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů
- jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky používá s návodem učitele obtížně a s chybami
- má velké obtíže při práci s upraveným textem
- závažné chyby dovede s pomocí učitele opravit

Stupeň 5 (nedostatečný)

- požadované poznatky si neosvojil
- samostatnost v myšlení neprojevuje
- je nesamostatný v práci s vhodnými texty ani s podněty učitele
- žák nepracuje pro tým
- správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen
- jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- kompenzační pomůcky nedovede použít ani s návodem učitele
- s upraveným textem nedovede pracovat
- chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele

B. ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

- v činnostech je velmi aktivní se zájmem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost
- pracuje velmi tvořivě, samostatně, plně využívá osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí
- jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje tvořivě

Stupeň 2 (chvalitebný)

- v činnostech aktivní, převážně samostatný
- úspěšně rozvíjí své osobní předpoklady
- projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky
- osvojené dovednosti, vědomosti a návyky aplikuje samostatně, má zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 3 (dobrý)

- v činnostech je méně aktivní, samostatný, pohotový, občas i pasivní
- nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu
- jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb
- jeho dovednosti a vědomosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele
- nemá aktivní zájem o umění, estetiku, tělesnou zdatnost

Stupeň 4 (dostatečný)

- v činnostech je málo tvořivý, často pasivní
- rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé
- úkoly řeší s častými chybami
- dovednosti a vědomosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele
- projevuje velmi malý zájem a snahu

Stupeň 5 (nedostatečný)

- v činnostech je skoro vždy pasivní
- rozvoj schopností je neuspokojivý
- jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu
- minimální osvojené dovednosti a vědomosti nedovede aplikovat
- neprojevuje zájem o práci, práci druhým znemožňuje

Celkové hodnocení

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e)

- prospěl(a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

- neprospěl(a)

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením, nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí.

nehodnocen(a)

Není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáků i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové.....) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při mimořádném pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škola sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn žák se znovu nepřezkoušuje.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobů získávání podkladů.

Hodnocení práce v zájmových útvarech

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se nehodnotí.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

Sebehodnocení

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Slovní hodnocení

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělávání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, jeho přístup ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje tak zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Na konci prvního pololetí lze hodnotit souhrnně za všechny předměty. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Komisionální přezkoušení

- Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad
- Komise je tříčlenná a tvoří ji:
  - předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
  - zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
  - přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením podle § 15 odst. 2 nebo stupněm prospěchu podle § 15 odst. 3. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy
- Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška

- Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech
- Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do té doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.
- Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku

- O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný.

Přezkoušení

Má-li zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, může zástupce žáka požádat o komisionální přezkoušení příslušného školního inspektora. V takovém případě jmenuje komisi školní inspektor. Přezkoušení provede komise do deseti dnů. Výsledek přezkoušení je konečný, další přezkoušení žáka je nepřípustné.

Dodatečná zkouška

Dodatečnou zkoušku koná žák:

- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.
- který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován ani do 15. října, opakuje ročník.
- který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Postup do dalšího ročníku

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ni ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka, k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanovením vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA RUMBURK, VOJTĚCHA KOVÁŘE 85/31,
OKRES DĚČÍN, p. o., 408 01 RUMBURK**

tel.: 606 650 470

e-mail: reditel@zsvojtechakovare.cz

IČO: 72744596

ID datové schránky: nvamr6r

Základní škola Rumburk
Vojtěcha Kováře

Přílohy:

- dodatek ke stávajícímu ŠVP